

Arkea Oy

Toimitusjohtaja: Pirjo Kankaanranta

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Arkea Oy myi kiinteistö- ja siivouspalveluliiketoiminnot Alltime Kiinteistöpalvelut Oy:lle. Liiketoimintakauppa toteutui 1.7.2024. Lisäksi yhtiöön jääneen ruokapalveluliiketoiminnan osalta operatiivinen toiminta päättyy vuoden 2024 aikana. Edellä mainituista syistä johtuen, yhtiö ei saavuta vuoden 2024 talousarvion mukaisia tavoitteitaan.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Kaupungin määräaikaisten puitesopimusten tilauskannan ulkopuolinen liikevaihto kasvaa ja yhtiön sisäisen toiminnan tuottavuus paranee

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Liikevaihto, 1 000 euroa	48 037	31 280	26 905	12 589	13 859
Liikevoitto, 1 000 euroa	-568	-1 319	-262	-951	-1 454

Selitys poikkeamista: Toteutunut liiketoimintakauppa sekä ruokapalveluliiketoiminnan päättyminen vaikuttavat merkittävästi yhtiön liikevaihtoon ja liiketulokseen.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä.

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaliksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Polttomoottorikäyttöisten autojen kilometrien määrä vähenee		Toteutunut suunnitelman mukaisesti	Verrattuna edelliseen vuoteen	-	-

Selitys poikkeamista: Siivous- ja kiinteistöpalveluiden liiketoimintakaupasta johtuen mittari ei ole enää tarkoituksenmukainen.

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Polttomoottorikäyttöisten autojen kilometrien määrä vähenee		Toteutunut suunnitelman mukaisesti		-	-
Hiilijalanjäljen pienentäminen. Toteutetaan konsernin tavoitteita tukevaa päästövähennys-suunnitelmaa.		Toteutunut suunnitelman mukaisesti	Asetettujen tavoitteiden toteuttaminen suunnitelman mukaisesti	Toteutunut suunnitelman mukaisesti	-

Selitys poikkeamista: Siivous- ja kiinteistöpalveluiden liiketoimintakaupasta ja ruokapalveluliiketoiminnan päättymisestä syksyn 2024 aikana johtuen mittarit eivät ole enää tarkoituksenmukaisia.

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouden siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosisikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Tehdyt toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta
Yhtiö myi liiketoimintakaupalla 1.7.2024 siivous- ja kiinteistöpalveluliiketoimintansa. Jäljelle jääneen ruokapalveluliiketoiminnan osalta operatiivinen toiminta päättyy vuoden 2024 aikana. Edellä mainituista syistä johtuen yhtiössä ei ole tehty enää merkittäviä uusia toimenpiteitä luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta. Aikaisemmin asetettujen tavoitteiden osalta jo aloitettuja toimenpiteitä on jatkettu ja tavoitteisiin on päästy suunnitellun mukaisesti.

Blue Industry Park Oy

Toimitusjohtaja: Tero Lahti

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Kaksi tonttia luovutettu asiakkaalle kevään sekä kesän aikana ja kolmannelta kauppasumma sovittuna. Meyerin yhtiötason tilannekuva mediassa heijastuu suoraan sijoittajakenttään ja jo kevään piristyneet näkymät ovat vaihtuneet hyvin odottavalle kannalle. Olisi siis hyvä saada positiivisia uutisia uusien laivojen ja yleisesti Meyerin tilanteen suhteen. Mahdolliset yhtiön omakehittiset hankkeet ovat osoittautumassa hyvinkin kannattaviksi ja kysytyiksi. Syksyn suhteen tarvittaisiin kipeästi silti hyviä uutisia, jotta jo käynnissä olevat hankkeet realisoituvat alueen eduksi ja sijoittajakenttä vakiintuu.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Rakennettavissa olevien tonttien saatavuus Merilinja sekä Yard Park kaava-alueilla

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Valmiit tontit Merilinja (max. 11)	8	8	9	9	9
Valmiit tontit Yard Park (max. 6)	4	6	6	6	6

Selitys poikkeamista:

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisunsa ja/tai b) työmaansa hiilineutraaleiksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Päästötön työmaa	0	1	3	1	3

Selitys poikkeamista:

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouden siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Tehdyt toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta

Business Turku Oy

Toimitusjohtaja: Tom Palenius

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Business Turku -konserni koordinoi ja järjestää seutukunnan yrityspalveluita laajasti kattaen yrityksen koko elinkaaren, tuottaa syventäviä liiketoiminnan kehittämistä tukevia palveluita valituilla korkean teknologian kärkialoilla, tukee korkeakoululähtöisten innovaatioiden kaupallistumista ja yrittäjyyttä, sekä vahvistaa seutukunnan houkuttelevuutta ja valmiuksia uusien yritysten ja osaajien sijoittautumiseksi alueelle.

Vuoden 2024 pääteemana on uudistuminen, tavoitteena mitattava vaikuttavuus samalla kehittäen ketteryyttä ja reagointikykyä. Keskeisinä seikkoina näkyy uuden brändin sisäänajo, palvelutarjonnan selkeytys, fokusointi kasvupotentiaaliin sekä uusasiakkaiden osuuden kasvattaminen. Digitaalisia palvelupolkuja on lisätty, ja panostukset kohdistetaan voimakkaammin kasvuhakuisiin yrityksiin ja yritysaihioihin. Kansainvälisen kasvun tukena yrityksille toimii World Trade Center Turku (yhteistyössä Turun Kauppakamarin ja V-S Yrittäjien kanssa) sekä EEN (Enterprise Europe Network).

Osana uudistumista yhtiössä toteutettiin 1. vuosipuoliskon aikana laajat muutosneuvottelut, jotka johtivat 13 henkilön irtisanomiseen. Uusi toiminta- ja organisaatiomalli mahdollistaa mm. palveluidemme osittaisen ulkoistamisen, päällekkäisten toimintojen karsimisen kaupunkikonserni- ja seutukuntatasolla sekä taloudellisten haasteiden huomioimisen (yleinen kustannustason nousu, kiristynyt kuntatalous, ulkoisesti rahoitettujen projektien kannattavuuden heikentyminen)

Projektisalkkuamme on tarkasteltu uusien kriteerein, ja osa ulkoisesti rahoitetuista projekteistamme tullaan siirtämään Turun AMK:lle. Tätä kaupunkikonsernin kannalta kannattavaa yhteistyötä hyödynnetään jatkossa myös uusien projektien osalta. Kaupungin Business Turun kautta erillisrahoittamia kehityshankkeita ja mm. kampusrakenteita on myös tarkasteltu, ja niihin on haettu ja haetaan vaikuttavia, kustannustehokkaita toimintamalleja

Tavoitettavuutemme paranee brändiuudistuksen sekä palveluidemme ja rakenteemme selkeytyksen kautta, mutta konkreettisenä lisänä tätä tukee myös kevään aikana valmisteltu muutto uusiin tiloihin Tykistökadun katutasoon. Muutto on viivästynyt alkuperäisestä aikataulusta mutta toteutunee syyskuun aikana.

Muutosprosessista huolimatta toiminnallisten tavoitteiden toteumat ovat ensimmäisen vuosipuoliskon jälkeen pääpiirteittäin suunnitellussa ja osin yli jaksotetun vuositavoitteen. Yhtiön talouteen vaikuttavat muutokset ja säästöt näkyvät pääosin vasta vuonna 2025, tilaratkaisuilla on toki merkittävä vaikutus loppuvuoden talousennusteeseen.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Toimintaympäristön kehittyminen (*mittaristoa tarkennettu 2024 alkaen*)

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Alueelle sijoittuneet uudet suuryritykset	4	1	1	0	2
Alueelle sijoittuneet pk-yritykset	4	1	15	1	6
Alueelle TScP:n tuella saatava ulkoisen rahoituksen määrä, milj. euroa	47	35	60	16,2	35

Selitys poikkeamista:

- Invest-in funnelissa olevat n. 40 aihiota eivät ole edenneet vielä päätökseen asti.
- Alueelle saatavan rahoituksen tavoite asetettiin tarkoituksella haasteellisen korkeaksi historiatasoihin verrattuna. 1-6/24 toteuma on jaksotettuna samalla tasolla kuin 2023 toteuma, ja käynnissä on prosesseja, jotka tukevat loppuvuodelle tätä ennustetasoa.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä.

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaliksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Hiilijalanjälkemme - oman toimintamme hiilijalanjälki, tavoite pienentää 10 % edellisestä vuodesta	ei mitattu	ei mitattu	100 %	Lasketaan vuosittain. Laskenta valmistuu Q1/2025	
Hiilikädenjälkemme - seutukunnan hiilijalanjäljen pienenemistä edistävä osuus toimintamme	ei mitattu	ei mitattu	25 %	16 %	15 %

Selitys poikkeamista:

Business Turun ei ole mahdollista päästä täyteen hiilineutraalisuuteen toiminnan luonteen takia. Lisäksi Business Turun hiilijalanjälki on vain 81 959 CO2 ekv (v2023). EU:n tammikuussa voimaan astunut Green Wash Directive kieltää hiilineutraaliusväitteet, mikäli tuotteen tai palvelun hiilineutraalius on saavutettu kompensoimalla. Tunnistamme kuitenkin, että Business Turun suurin vaikutus voi syntyä välillisesti muiden yritysten hiilineutraaliutta edistämällä. Tämän mittaria ja sen arviointia kehitetään yhdessä Tampereen, Jyväskylän, Lahden ja Vantaan kehitysyhtiöiden kanssa vuoden 2024 aikana. Business Turun vastuullisuusohjelmassa 2024-2029 hiilijalanjäljen vähenemiseen pyritään henkilöstön koulutuksella, tapahtumastrategian muodostamisella ja käyttönotolla sekä matkustusohjeen tarkennuksilla.

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitysohjelmaan toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Yhtiöllä ei ole suunnitelmissa mitään merkittäviä investointeja	-	-	-	-	-

Selitys poikkeamista:

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Tehdyt toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta

Forum Marinum -säätiö

Toimitusjohtaja: Ulla Teräs

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Taloudellisesti ja toiminnallisesti alkuvuosi on sujunut pääosin tavoitteiden mukaan. Merimonsterit-näyttely avattiin helmikuussa ja alkuvuoden näyttelykävijämäärät ja niihin liittyvät tuotot ovat olleet jopa edellistä ennätysvuotta hieman korkeammat. Heinäkuun matkailusesonki ja odotettu Tall Ships Races 2024 -tapahtuma ennakoivat hyvää yleisömäärää ja -tulosta vuodelle 2024. Tästä huolimatta säätiön talouden tasapainottaminen jatkuu edelleen, joskin kiinteiden kustannusten nousu sekä kiinteistöjen että henkilöstökulujen osalta haastaa edelleen säätiön käyttötaloutta. Kriisivuosina kasvanutta alijäämää on vaikea kuroa kiinni nykyisessä toimintaympäristössä ja toimintamallilla.

Edellisenä vuonna suunniteltujen ja suureksi osaksi toteutettujen energiatehokkuusinvestointien viimeiset vaiheet toteutuivat alkuvuoden aikana kaukokylmäliittymän myötä. Tavoitteena on sekä ilmastovaikutusten pienentäminen että kustannussäästöt.

Tulostavoitteena ollut merikeskuksen uusi kokonaiskonsepti päälinjoineen valmistui alkuvuonna ja suunnitteluvaiheeseen siirtyminen jatkuu syksyllä. Meren puolella -vision mukaiseen merilukutaidon valtakunnalliseen edistämiseen saatiin merkittävä kehittämisavustus Museovirastolta ja hanke käynnistyy syksyllä. Tiivis yhteistyö ja vuoropuhelu Linnanniemen kehittämisen ja kaupungin kehittämishankkeiden kanssa on jatkunut ja edellisen kesän oppeja on viety eteenpäin kesän toteutuksissa. Piha-alueen viihtyvyyttä ja hahmotettavuutta on parannettu ja Suomen Joutsenelle toteutettu taidesisältöjä kumppanuuksien avulla.

Museoalus Sigynin tulevaisuuden vaihtoehtoja selvittävä hanke käynnistyi toden teolla kevään aikana ja sen tuloksilla on suuri vaikutus myös Merikeskuksen tulevaisuuden suunnitelmiin. Suomen Joutsenen peruskunnostus on saatu käyntiin ja syksyllä alkavaan keulamaston kunnostukseen on valmistauduttu kevään aikana.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Säätiön suosio ja houkuttelevuus paikallisena ja valtakunnallisena matkailukohteena

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Alueen kävijämäärä/vuosi, henkilöä	212 000	239 000	230 000	84009	250 000
Oman tuoton osuus kaikista tuotoista, %	39	39	39	27	39
Pääsylipputulot, 1 000 euroa	365	409	400	147	420
Yhteistoimintasopimus Turun kaupungin kanssa 1 000 euroa (Kh 22.11.2021 § 524)	589	589	589	589	589

Selitys poikkeamista:

Kävijämääräennustetta on tarkistettu ylöspäin vilkkaan alkuvuoden ja tulevan Tall Ships Races –tapahtuman myötä. (Lipputulojen ennakkointia vaikeuttaa Museokortin yhä lisääntyvä käyttöaste, joka toisaalta pienentää yksittäisestä käynnistä saatavaa tuloa, mutta toisaalta selvästi lisää museokäyntien määrää.)

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä.

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaliksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Kehitetään toimintaa systemaattisesti kohti hiilineutraalia yhdessä muiden museoiden ja matkailutoimialan kanssa		Toteutui suunnitellusti	Ympäristöjärjestelmän käyttöönotto alkaa	Toteutunut suunnitellusti	Toteutuu

Selitys poikkeamista:

Tavoitteena on ottaa Ekokompassi-sertifikaatti käyttöön organisaatiossa ja työ on aloitettu keväällä.

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteutuen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen ja säästöt käyttötaloudessa		Toteutui osittain	Kaukokylmä ja aurinkopaneelit Kruununmakasiinin katolle	Toteutunut	Toteutuu

Selitys poikkeamista:

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Tehdyt toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta
<p>Forum Marinumin uuden vision myötä tavoitteena on kestävyys ja ekologisuus kaikessa toiminnassa. Yhteistyö Itämeritoimijoiden kanssa on tiivistynyt ja säätö on mm. yhteistyössä Itämerihaasteen kanssa toteuttamassa toimenpidesuunnitelmaa sekä kutsui koolle Varsinais-Suomen itämeritoimijoiden verkoston keväällä. Myös kaupungin ilmastokumppanina hiilikädenjäljen vahvistaminen toimintaa läpäisevästi on tavoitteena.</p> <p>Yksityiskohtaisia toimenpiteitä luontovaikutusten ja kiertotaloustavoitteiden edistämiseksi tarkennetaan keväällä käynnistyneen Ekokompassityön kautta.</p>

Kaarea Oy

Toimitusjohtaja: Miika Markkanen

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Tämänhetkisen arvion mukaan taloudelliset tavoitteet tulevat toteutumaan liikevaihdon osalta. Toiminnalliset tavoitteet tulevat toteutumaan vuonna 2024.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Kaupungin määrääikaisten puitesopimusten tilauskannan ulkopuolinen liikevaihto kasvaa ja yhtiön sisäisen toiminnan tuottavuus paranee

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Yhtiö saa uutta liikevaihtoa uusista asiakkaista. Liikevaihto, 1 000 euroa	37 014	69 288	63 424	34 289	68 171
Liikevoitto on maltillinen. Liikevoitto, 1 000 euroa	948	3 868	1 578	377	816

Selitys poikkeamista:

Yhtiön liikevaihto toteutuu merkittävästi yli budjetoidun vähimmäisostovelvoitteen kiinteistöpalvelut-toimialalla.

Yhtiö suoritti Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle kesäkuussa 2024 vuotta 2023 koskevan palvelusopimusten hinnoitteluperiaatteisiin perustuvan hyvityksen yhteensä 1560 t euroa.

Yhtiö teki 1.5.2024 liiketoimintakaupan Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa Lamminniemen ruoka- ja puhtauspalveluista, jonka yhteydessä siirtyi 7 työntekijää.

Yhtiö on toteuttamassa liikkeenluovutusta Arkea Oy:n kanssa, jossa Peimarin keittiön Varsinais-Suomen hyvinvointialueen ruokapalveluiden liiketoiminta siirtyisi yhtiölle 1.11.2024 alkaen. Kyseisessä liiketoimintakaupassa on siirtymässä n. 12 työntekijää.

Tunnusluvut

Kaupungin ostaman kouluruokailun hinnoittelu ja vertailu muihin suuriin kaupunkeihin.

Vertailuluvut ovat kuntien tuottamia lukuja opetushallitukselle. Yhtiöllä ei ole tietoa lukujen laskentaperusteista tai niiden vertailtavuudesta. Yhtiö on tuloskortissa ilmoittanut tilanteen 30.6.2024 sekä ennusteen 31.12.2024 perustuen toteutuneisiin määriin ajalta 1–6/2024 perusopetuksen oppilaslounaiden osalta.

Laskennallinen ruokailun hinta euroa/oppilas/päivä	2022	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Espoon kaupunki	1,87		
Helsingin kaupunki	2,41		
Oulun kaupunki	2,01		
Tampereen kaupunki	2,88		
Turun kaupunki	2,47	2,46	2,46
Vantaan kaupunki	1,78		

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä.

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaliksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Yhtiön liikkumisratkaisuja kehitetään hiilineutraalimmiksi		Liikkumisratkaisuille on laadittu arviointi ja toimenpidesuunnitelma hiilineutraaliuden saavuttamiseksi	Liikkumisratkaisuille laadittu toimenpidesuunnitelman toteutus	Toimenpidesuunnitelmaa toteutettu	Toimenpidesuunnitelmaa toteutettu
Yhtiö käyttää uusiutuvaa, vähähiilistä ja biopohjaista polttoaineita		Käyttöä on jatkettu	Jatketaan käyttöä	Käyttöä on jatkettu	Käyttöä on jatkettu
Sähköisten ajoneuvojen osuus kaikista ajoneuvoista, %		13		13	13

Selitys poikkeamista: Liikkumisratkaisujen hiilineutraalius ei toteudu vuoden 2024 loppuun mennessä. Autokantaa uusitaan hiilineutraaleilla vaihtoehdoilla, mikäli niitä on saatavilla. Polttomoottorikäyttöisissä autoissa käytetään uusiutuvaa, vähähiilistä ja biopohjaista polttoainetta. Henkilöstöä opastetaan ekologiseen liikkumiseen huomioiden mm. ajotavat ja tyhjäkäynnin välttäminen

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteutuen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Veden kulutuksen vähentäminen		Korvausinvestoinneilla on päästy vähemmän vettä kuluttaviin ratkaisuihin	Korvausinvestoinneilla päästään vähemmän vettä kuluttaviin ratkaisuihin	Korvausinvestoinneilla on päästy vähemmän vettä kuluttaviin ratkaisuihin	Korvausinvestoinneilla on päästy vähemmän vettä kuluttaviin ratkaisuihin
Ilmastonmuutoksen hillintä		Korvausinvestoinneilla on päästy vähemmän energiaa kuluttaviin ratkaisuihin	Korvausinvestoinneilla päästään vähemmän energiaa kuluttaviin ratkaisuihin	Korvausinvestoinneilla on päästy vähemmän energiaa kuluttaviin ratkaisuihin	Korvausinvestoinneilla on päästy vähemmän energiaa kuluttaviin ratkaisuihin
Hiilijalanjäljen pienentäminen. Toteutetaan konsernin tavoitteita tukevaa päästövähennyssuunnitelmaa.	Toimialakohtaiset hiilijalanjälki mittarit ovat käytössä ja mittariston vaikutavuutta on arvioitu	Toimintaa on kehitetty toimialakohtaisten hiilijalanjälki mittariston pohjalta	Kehitetään toimintaa toimialakohtaisten hiilijalanjälki mittariston pohjalta	Toimintaa on kehitetty toimialakohtaisten hiilijalanjälki mittariston pohjalta	Toimintaa on kehitetty toimialakohtaisten hiilijalanjälki mittariston pohjalta

Selvitys poikkeamista: Ei poikkeamia raportin laatimishetkellä. Korvausinvestointien kilpailuttamiskriteereissä huomioidaan ympäristönäkökohdat.

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuositarkastuksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Tehdyt toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta

Yhtiö käyttää tuotantajoneuvoissa uusiutuvaa biodieseliä, jolloin kierrätetään maapallolla olemassa olevaa hiilidioksidia, ja jonka myötä ei tuoteta lisää hiilidioksidia.

Pidempiaikaisten työkohteiden jätehuolto toteutetaan suoraan kohteeseen toimitetuilla kannellisilla vaihtolavoilla työssä syntyvien lajikkeiden mukaisesti. Pienet erät kuljetetaan Kaurakadun tai Fiskarsinkadun lajittelualueille.

Yhtiö on liittynyt Portaat Luomuun-ohjelmaan ja käytetään luomuna rasvatonta maitoa ja hiutaleita sekä pienissä määrissä muita luomutuotteita. Luomun käyttö on portaalla 3 eli luomua käytetään 5–10 %.

Turun kouluissa ja päiväkodeissa sekaruokalistan aterian hiilidioksidipäästöjen keskiarvoa on saatu laskettua 1,4 kilosta 1 kiloon CO₂.

Täyssähköautoja on 13% kalustosta ja ajatut kilometrit 15% kokonaiskilometreistä.

Kaurakadun sekä Fiskarsinkadun lajittelualueilla kerätään erillisiin vaihtolavoihin ja keräysastioihin seuraavia lajikkeita; Puupuhdas ja –sekalainen, metalli/sekapelti, saniteettiposliini, pakkausmuovi ja –kartonki, toimisto- ja tietoturvapaperi sekä polttokelpoinen-, rakennus- ja ongelmajäte. Eri lajikkeiden oikeanlaiseen hyödyntämiseen tai jatkokäsittelyyn yhtiöllä on yhteistyösopimus jätealan toimijan kanssa.

Korvausinvestointien kilpailuttamiskriteereissä huomioidaan ympäristönäkökohdat. Puhtauspalveluissa käytössä laikat, jotka vähentävät veden käyttöä ja työ voidaan suorittaa ilman kemikaaleja. Kierrätysmateriaalista tehtyjen siivousvälineiden ja -tekstiilien käyttöä on lisätty.

Kiertonetissä myydään tarpeettomia ajoneuvoja, koneita ja laitteita sekä tarvikkeita kuukausittain. Tarvikehankintoja on myös tehty käytettyinä.

Kiillon pesuainepakkausten kierrättäminen on vakiintunut toimintatapa Kantasairaalan potilaskeittiössä. Myös puhtauspalveluissa käytössä paikallinen pesuainepullojen kierrätys.

Ruokahävikin kirjaamiseen on otettu käyttöön yhtenäiset kirjausmallit kaikissa ruokapalvelun toimipaikoissa. Keittiöissä myydään ylijäämäruokaa ruokailun jälkeen ja hävikkiruokaa lahjoitetaan yhteistyötahoille, joista uusimpana yhteistyötä tehdään Punaisen Ristin kanssa.

Kiertotalouskeskittymä käynnistetty Kaurakadulle Tilapalvelukeskuksen hallinnoimaan kiinteistöön. Varastokirjanpitoon on luotu Excel-pohjainen seuranta, jota ylläpidetään Kaarean kiinteistöpalveluiden toimesta. Yli vuoden varastoidut tuotteet pyritään myymään Kiertonetissä tai lahjoitetaan kierrätyskeskuksille. Jatkokäyttöön kelpaamattomat tuotteet lajitellaan laadun mukaisille kierrätyslavoille.

Yhtiö on liittynyt mukaan Turun kaupungin ilmastopöytäkirjaan.

Kuntec Oy

Toimitusjohtaja: Harri Kaunisto

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Yhtiön alkuvuosi on ollut hyvä ja tulemme näillä näkymin ylittämään budjetoidun tulostavoitteemme.

Kehitämme edelleen Inhouse-toimintaa yhdessä tilaajaorganisaatioiden kanssa.

Kehityspuolella jatkamme sisäisten prosessiemme parantamista ja tehokkuuden kehittämistä.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Omistajien puitesopimusten tilauskannan ulkopuolinen liikevaihto pysyy alle 5 % ja yhtiön sisäisen toiminnan tuottavuus paranee

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Liikevaihto, 1 000 euroa	8 201	9 712	9 200	4 445	8 800
Liikevaihto kasvaa verrattuna edelliseen tilinpäätökseen, %	-14,9	18,4	2,2	3,8	-9,4
Liikevoitto, 1 000 euroa	463	1 400	184	160	500

Selitys poikkeamista: Meneillään on toinen toimintavuosi Inhouse-yhtiönä. Tilanne stabiloituu paremmin tämän vuoden jälkeen, kun toiminnot on saatu täysin haltuun.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä.

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaliksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Käytettävien polttoaineiden muuttaminen uusiutuviksi polttoaineiksi, %		0	90	90	90
Sähkökäyttöisen kaluston ja ilmastoystävällisen materiaalin osuuden kasvattaminen, %		0,5	5	5	5

Selitys poikkeamista:

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteut-taen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Vähäpäästöisemmän (päästöluokitus) kalus-ton hankinnat, 1 000 euroa		0	600	804	1100

Selitys poikkeamista: Toimittajien toimitusajat ovat poikenneet merkittävästi suunnitellusta, joten kalustoa saadaan käyttöön pienissä erissä ja ennustamattomassa aikataulussa.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosisikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Tehdyt toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta

Kuntec liittyi Turun kaupungin ilmastojoukkueeseen keväällä 2024

Hiilineutraalia kalustoa hankitaan suunnitelman mukaisesti vanhojen polttomoottoriajoneuvojen tilalle.

Siirryimme uusiutuvien polttoaineiden käyttöön keväällä 2024.

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy (konserni) – kaupungin omistus 22,46 %

Toimitusjohtaja: Jukka Heikkilä

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Kuluva vuosi on sujunut tarkastelujaksolla hyvin niin toiminnallisesti kuin taloudellisesti.

Toiminnallisesti LSJH on edennyt pääosin toimintasuunnitelman mukaisesti. Jätelakiuudistuksen täytäntöönpano on edelleen työllistänyt merkittävästi LSJH:a. Kuluvana vuonna bio- ja pakkausjätteiden erilliskeräys on asteittain laajentunut LSJH:n alueilla jätelain erilliskeräysvelvoitteiden mukaisesti. Biojätteen keräysmäärät eivät ole vastanneet suunniteltua.

LSJH:n taloudellinen tulos on toteutunut vuoden ensimmäisellä puolikkaalla ennustettua huomattavasti paremmin. Hyvän tuloksen taustalla on Paimiossa sijainneen poistotekstiilin pilot-laitoksen myynnin kirjautuminen kuluvaan vuoden tulokseen. Lisäksi erityisesti materiaali- ja palveluhankinnoissa on saatu säästöjä muiden pienempien säästöjen lisäksi. Toiminnan tuotot jäänevät kuluvaan vuonna jonkin verran alle budjetoidun johtuen biojätteen kuljetustuottojen toteutumisesta odotettua alhaisempina. Lisäksi liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjattava Lounavoima Oy:n tuottaman sähkön tuotto on laskenut viime syksyn tilanteesta sähkön hinnan laskettua aikaisemmasta.

Kuluvaan vuoden investointisuunnitelman mukaisesti merkittävien käynnissä olevista rakennushankkeista on Topinpuiston alueelle rakennettava uusi lajitteluasema. Uuden lajitteluaseman on tarkoitus valmistua ja aloittaa toimintansa vuoden 2026 aikana. Lisäksi toteutuksen alla on useita taloudelliselta arvoltaan pienempiä hankkeita jätehuoltopalveluiden parantamiseksi.

Odotuksena on, että loppuvuosi jatkuu alkuvuoden tapaan positiivisena huolimatta maailman epävakasta tilanteesta. Muuttuvassa toimintaympäristössä LSJH pyrkii ennakoiden varautumaan mahdollisiin merkittäviinkin muutoksiin, jotta jätehuoltopalveluiden jatkuvuus turvataan kaikissa tilanteissa.

Alla olevassa taulukossa on toteumien lisäksi kirjattuna loppuvuoden ennusteita strategisten tavoitteiden ja talouden näkökulmasta. Ennusteissa esitetyt luvut ovat alustavia ja voivat toteutuessaan vielä muuttua.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä.

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaliksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Selitys poikkeamista:

- LSJH huomioi edellä olevan ilmastotavoitteen saavuttamisen mm. kuljetusten kilpailutuksissa (kalustoratkaisut ja vaihtoehdotiset polttoaineet). Henkilöstön liikkumisratkaisuihin liittyen yhtiössä on otettu käyttöön työsuohelpokupyörä henkilöstöetunä. Lisäksi henkilökuntaa kannustetaan joukkoliikenteen ja kimpakyytien suosimiseen esim. kokous- ja koulutusmatkoilla.

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
LSJH:n järjestämän jätehuoltopalvelun hiilijalanjälki, tCO ₂ ekv/a	92 357	92 357	84 400	86 314	83 500
- Hiilikädenjälki, tCO ₂ ekv/a	tot. 78 361			67 944	
- Nettohiilijalanjälki, tCO ₂ ekv/a	tot. 13 999			18 370	
Syntyvän yhdyskuntajätteen kierrätysaste LSJH:n toimialueella, %	47	(45*) 50	52	50	52

Selitys poikkeamista:

- *Syntyvän yhdyskuntajätteen kierrätysasteen tunnusluku tp2023 sulkeissa raportoitu keväällä laskennan oltua vasta alustava. Lopullinen kierrätysaste oli 50%.

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

LSJH:n toiminnan yhtenä strategisena tavoitteena on edistää resurssitehokkuutta ja alueellista kiertotaloutta ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Toimenpiteinä tavoitteen saavuttamiseksi LSJH pyrkii tehostamaan uudelleenkäyttöä ja laadukasta kierrätystä. Toiminnassa tähdätään mahdollisimman alhaiseen hiilijalanjälkeen sekä luonnon monimuotoisuuden huomioimiseen toimipaikkojen kehittämisessä. Lisäksi yhtiössä kehitetään kiertotaloutta konsernina aktiivisella sidosryhmäyhteistyöllä. Vuonna 2024 LSJH laatii ympäristöohjelman tukemaan em. tavoitteiden saavuttamista.

Tehdyt toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta

LSJH:n asukkaille tuottamia jätehuoltopalveluita ja ympäristöneuvontaa kehitetään jatkuvasti kannustamaan entistä paremmin jätteen synnyn ehkäisyyn ja tehostuneeseen kierrätykseen. Rakennushankkeiden suunnittelussa suositaan kiertotalouden mukaisia ja innovatiivisia ratkaisuja. Jätteen kuljetusten kilpailutuksessa on edellytetty vähäpäästöisiä polttoaineita. Luonto- ja kiertotaloustavoitteiden toteutumiseksi on suunniteltu ja käynnistetty yhteiskehityshankkeita mm. uudelleenkäytön edistämiseksi, poistotekstiilin kierrätyksen kehittämiseksi ja kaatopaikkakaasun hyödyntämisen tehostamiseksi.

Muita huomioita LSJH:n tekemien toimenpiteiden vaikutuksista:

- Toiminnan päästöt ovat pienentyneet 10 % vuodesta 2021.
- Merkittävimmät päästöjen pienemiseen vaikuttaneet tekijät ovat kaatopaikkakaasun syntymisen väheneminen sekä sekajätteen määrän väheneminen
- Logistiikan (pl. lietteenkuljetus) osalta päästöt ovat pienentyneet 30 %, johtuen pitkälti muutoksesta jätteen keräyksen polttoaineissa.
- Osassa toimintakokonaisuuksia päästöt ovat myös suurentuneet (esim kierrätettävien jätteiden määrän kasvu aiheuttaa niiden käsittelystä aiheutuvien päästöjen kasvua).
- Laskentaan on lisätty joitain kokonaan uusia toimintakokonaisuuksia (esim. lietehuolto, poistotekstiili), jotka ovat lisänneet sekä päästöjä että päästöhyvityksiä.
- Päästökertoimet ovat joiltain osin päivittyneet, muun muassa jätteiden käsittelyssä ja ostoenergian tuotannossa.

Turku 2029 -säätiö sr.

Säätiön asiamies: Tuomas Heikkinen

Asiamiehen arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Säätiön toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutumassa suunnitellusti ja sijoitusvarallisuuden markkina-arvo on hyvin lähellä vuoden 2024 tavoitetta. Vuonna 2024 päätetyt avustukset on pääosin jo jaettu avustuksen saajille. Loppuvuoden sijoitustoiminnan tuottoa on vaikea ennakoida johtuen korkeasta volatiliteetista osake- ja korkomarkkinoilla ja vuoden 2024 kirjanpidollinen tuotto riippuu sekä markkinakehityksestä että siitä, mitä arvopapereista varainhoitajat myyvät ja miten niistä saavat tuotot realisoituvat kirjanpitoon.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Turku-Strategian mukaista toimintaa sekä tapahtumia ja hankkeita, jotka lisäävät kaupunkilaisten hyvinvointia ja tukevat Varsinais-Suomen alueen koulutusta, korkeakoulu yhteistyötä ja elinkeinoelämää.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Jaetut avustukset ja kulut hankkeisiin, 1 000 euroa	500	400	450	460	460
Säätiön sijoitusvarallisuuden markkina-arvo per. 31.12, 1 000 euroa	33 645	35 272	35 000	34 977	35 000

Selitys poikkeamista:

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä.

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaliksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Säätiön varainhoitajat noudattavat tiukkoja ESG-kriteerejä (environment, social, governance) valitessaan säätiön sijoituskohteet	Toteutunut	Toteutunut	Toteutuu	Toteutunut	Toteutuu

Selitys poikkeamista:

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosisikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Turku City Data Oy

Toimitusjohtaja: Tero Mikola

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Yhtiö on jatkanut strategiansa ja liiketoimintasuunnitelmansa mukaista toimintaa vuonna 2024, ja on ylittämässä taloudelliset tavoitteensa.

Yhtiön resurssit kohdistuivat tuotekehitykseen, jonka keskiössä on Popula Väestöennustepalvelu. Palvelu saatiin tuotantovalmiuteen huhtikuussa ja palvelu toimitettiin toukokuussa Turulle, Porvoolle ja Lahdelle. Yhtiö on sopinut tuottavansa palvelun avulla Turun alueen seutuennusteen, jonka puitteissa palvelu toimitettiin myös Kaarinalle, Liedolle, Naantaliille, Raisiolle ja Ruskolle kokeilukäyttöön vuoden 2024 loppuun saakka. Palvelua hyödynnetään myös Kotkalle syksyllä toimitettavassa konsultaatiossa, josta vastaa MDI. Populaa on esitelty muille kaupungeille ja se on herättänyt erittäin suurta kiinnostusta.

Turun varhaiskasvatukselle toteutettua esiopetuspaikkojen optimointia ja allokointia jatkokehitettiin asiakastarpeiden perusteella. Ratkaisua on tarjottu myös Oululle. Lisäksi ratkaisun soveltuvuutta perusopetuksen käyttöön on selvitetty yhdessä Turun asiantuntijoiden kanssa.

EU-rahoitteinen RESPONSE-projekti on edennyt suunnitellusti ja yhtiön resursseja on kohdistettu projektiin vähäisesti. Projekti siirtyy syksyllä monitorointivaiheeseen, jonka myötä resursseja kohdistuu projektiin jatkossakin vähäisesti. EU-rahoitteisesta Care about IT -projektista yhtiö päätti vetäytyä hyvässä yhteishengessä käytyjen keskustelujen jälkeen.

Populan pelastusviranomaisille suunnattua Väestönsuojelun tilannekuva -sovelluksen kehittäminen lopetettiin asiakkaan irtisanottua palvelusopimuksen. Irtisanominen aiheutui taloudellisista syistä, joihin vaikutti kolmannen osapuolen palveluhinnoittelu.

Ennusteet loppuvuodelle ovat hyvät niin myynnillisesti kuin taloudellisten tavoitteiden suhteen. Heinäkuussa sovittiin Populan toimittamisesta Lohjalle ja useiden muiden asiakkaiden kanssa on tapaamisia jo sovittuna. Kumppanuus- ja yhteistyömalleja MDI:n ja Tieran kanssa kehitetään edelleen ja syvennetään syksyn aikana.

Loppuvuoden aikana Popula-tuoteperheeseen toteutetaan uusia lisämaksullisia toiminnallisuuksia mm. palveluverkkojen optimointiin ja suunnitteluun.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Yhtiö kehittää teknologia-alustaan uudelleen käytettäviä sovelluskomponentteja

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Yhtiön kehittämälle teknologia-alustalle kehitetään uusia sovelluksia ja rajapintoja	Tuotteistettavien sovellusten määrää kasvatettu	Kasvatettu tarjolla olevien sovellusten ja rajapintojen määrä	Tarjolla olevien sovellusten ja rajapintojen määrä kasvaa	Toteutettu kaksi uutta sovellusta	Toteutetaan yhteensä kolme uutta sovellusta

Selitys poikkeamista:

Tavoite: Yhtiö kasvattaa asiakkuuksien lukumäärää

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Asiakkuuksien ja toimitettujen ratkaisujen lukumäärää kasvaa tasaisesti	Toimitettu ratkaisuja nykyisille asiakkaille sekä uusille asiakkaille Uudenmaan alueella. Syvennetty yhteistyötä Kuntien Tieran kautta tapahtuvassa myynnissä	Loppuasiakkaiden määrä 4	Loppuasiakkaiden määrä 20	Loppuasiakkaiden määrä 6 + 5 kokeilukäyttöasiakasta	Loppuasiakkaiden määrä 25

Selitys poikkeamista:

Tavoite: Yhtiö kehittää tuotteistettavia ratkaisuja

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Tuotteistettavien ratkaisujen lukumäärä kasvaa	Toteutettu kaksi uutta tuotteistettavaa ratkaisua sekä RES-PONSE-hankkeelle kuluttajasovellus	Toteutettiin uusia tekoälypalveluista proof-of-concept ratkaisuja	Popula Väestöennusteen lisätoimintojen määrän kasvattaminen	Popula Väestöennusteeseen toteutettu Rakentamisen ennuste	Popula-tuoteperheeseen toteutetaan yksi uusi tuotteistettava moduuli

Selitys poikkeamista:

Tavoite: Yhtiö kehittää toimintamallejaan ja prosessejaan

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Toimintamallit ja prosessit vastaavat liiketoiminnan tarpeisiin	Kehitetty pohja kahdelle tuotteistettavalle SaaS-palvelulle sekä otettu käyttöön myyntituki- ja seurantatyökalu	Luotiin Popula Väestöennusteelle SaaS-palvelun mahdollistama alustarakaisu	Tuotteistamisen ja SaaS-palvelujen laajentaminen	Tuotteistettiin Popula Väestöennuste ja Rakentamisen ennuste	Tuotteistetaan Popula-tuoteperheeseen yksi uusi moduuli

Selitys poikkeamista:

Tavoite: Yhtiö kehittää kumppanuussuhteitaan

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Kumppaneiden kautta tapahtuva markkinointi ja myynti tukevat yhtiön liiketoiminnan tarpeita	Toimitettu Tieran kautta kaksi uutta ratkaisua. Käyty keskusteluja Microsoftin Suomen ja Euroopan edustajien kanssa	Kumppaneiden kautta tapahtuva myynti laski	Kumppaneiden kautta tapahtuvan myynnin kasvattaminen	Kasvatettu hieaman myyntiä Tieran kautta ja muodostettu uusi kumppanuus MDI:n kanssa	Kasvatetaan myyntiä Tieran kautta ja syvennetään kumppanuutta MDI:n kanssa

Selitys poikkeamista:

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä.

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaliksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Yhtiö tuottaa palvelunsa ja käyttää omassa toiminnassaan Microsoft Azure -pilvipalvelua, joka on 100 % hiilineutraali, %		100	100	100	100

Selitys poikkeamista:

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoiminnan kehitysohjelmaan toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Ei investointeja		0	0	0	0

Selitys poikkeamista:

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouden siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosisikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Tehdyt toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta

Turku Energia -konserni

Toimitusjohtaja: Timo Honkanen

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat 30.6. tilanteessa pääosin aikataulussa sekä budjetissa. Naantalin viimeisen kivihiiliyksikön sulkeminen lopullisesti 24.12.2024 tulee kuitenkin tuottamaan alaskirjauksen tälle tilikaudelle, jonka aiemmin ennustettiin toteutuvan vasta ensi vuoden puolella. Tämän alaskirjauksen verran liikevoitto tulee näillä näkymin jättämään yhtiön tavoitellusta liikevoittotasosta.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Kasvava tuloutus kaupungille

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Maksettu osinko, milj. euroa	20	20	20	10	20
Antolainojen korko, milj. euroa	4,2	5,0	5,2	1,2	5,9

Selitys poikkeamista:

Tavoite: Palvelukyky ja toimintavarmuus

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Sähkösiirron toimitusvarmuus, keskim. keskeytysaika/asiakas, h:min:s (alan keskiarvo 2:05:00)	0:07:26	0:10:14	< 0:10:00	0:03:11	< 0:10:00
Lämmön toimitusvarmuus, keskim. keskeytysaika/asiakas, h:min:s (alan keskiarvo 2:01:12)	0:36:00	1:05:00	< 2:00:00	0:16:00	< 2:00:00

Selitys poikkeamista:

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä.

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaliksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Lisäämme täyssähköautojen ja ladattavien hybridien osuutta 20 %:iin yhtiön henkilö- ja pakettiautoissa, %		24	30	25	30

Selitys poikkeamista:

Arviointikriteeriä voisi päivittää poistamalla "20 %", koska se on jo saavutettu.

Tavoite: Hiilineutraalien energialähteiden osuus tuotannossa

Turun alueella käytettävä lämpö, kylmä, höyry ja sähkö tuotetaan hiilineutraalisti viimeistään 2029 (kompensatiot huomioiden).

- Hiilen energiakäytöstä luovutaan jo 2025, mikäli valtio osallistuu tästä aiheutuviin investointikustannuksiin.
- Hiilineutraalin energian osuus Turku Energian myydystä sähköstä ja lämmöstä on vähintään 90 prosenttia vuonna 2023.

(Turun kaupungin ilmastosuunnitelma 2029, kv 11.6.2018 § 142)

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Hiilineutraalien energialähteiden osuus kaukolämmön tuotannosta, %	78,2	87,0	95	86,9	95
Hiilineutraalien energialähteiden osuus sähkön hankinnassa, %	89,6	72	95	30 (arvio)	95

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Hiilineutraalit energianlähteet: lämpö + sähkö + mekanismit, %	83,5	80,9	100	62,8 (arvio)	100

Selitys poikkeamista:

Vuodesta 2023 alkaen yritysten tukkumyyntiä (ns. tukkumyyntisopimuksissa ei toimiteta sähköä käyttöpaikoille) ei ole varmennettu. Mekanismeja ei ole toistaiseksi käytetty kokonaishyötyarvion perusteella.

Päivitetty hiilineutraalien energianlähteiden osuus sähkön hankinnassa arviosta toteutuneeksi vuodelle 2023. Lopullinen arvo valmistuu aina vasta seuraavan vuoden heinäkuussa.

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa teuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouden siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Tehdyt toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta

Lintusuojausten asentamista jatkettiin (TESV). Kotkaorsia on teetetty yhteensä 15 kpl ja 4 asennettiin Isopukkiin. Syksyllä kotkaorsia asennetaan 6 kpl lisää Kulhoon, Vihtilään ja Friskalan alueelle.

Lisäksi rekrytoitiin muutama kesätyöntekijä, jotka suorittivat vieraslajien poistoa Kovasojan (LUMO)-alueilla.

Yhteistyöpalavereja on jatkettu kaupungin kanssa.

Turun Aikuiskoulutussäätiö

Toimitusjohtaja: Tommi Forss

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Koulustoiminnan volyyymi ja kannattavuus alkuvuonna 2024 toteutui asetetuissa tavoitteissa. Koko vuoden osalta ennakoidaan, että OKM:n asettama tavoitteellinen opiskelijavuosimäärä ylittyy. Opiskelijarekrytointiin kiinnitetään edelleen huomiota, jotta koulutusten alkaminen tarkoituksenmukaisissa ryhmissä turvataan. Koko vuoden ennusteen mukaan taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet saavutettaisiin. Artukaisten kampuksen perusparannustyöt ovat loppusuoralla.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Aikuiskoulutuksen määrä ja vaikuttavuus

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Opiskelijamäärä, hlö	11 525	12 010	12 700	7 000	12 700
Opiskelijatytyväisyys, asteikko 0–5	4,3	4,3	4,2	4,2	4,2

Selitys poikkeamista:

Tavoite: Säätiön toiminnan tehokkuus, taloudellisuus ja vakavaraisuus

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Muu kuin VOS rahoitus/liikevaihto, 1 000 euroa	3 589	3 178	3 200	1 700	3 200
Omatoiminen tuottojäämä (liikevoittoa vastaava erä), 1 000 euroa	2 717	1 364	600	309	2 200

Selitys poikkeamista:

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä.

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaliksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Sähköä voimansiirtona käyttävien autojen lukumäärä	1	1	2	2	3

Selitys poikkeamista:

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitysohjelmaan toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Energiatehokkuuden parantaminen		Ilmamäärien säästäminen tarpeen mukaiseksi on tehty. Atk-luokkien laitteiden automaattinen sulkeminen on tehty.	Ylläpidetään edellä mainittuja parantamismenetelmiä ja valvotaan niiden käyttöä	Ylläpidetään edellä mainittuja parantamismenetelmiä ja valvotaan niiden käyttöä	Ylläpidetään edellä mainittuja parantamismenetelmiä ja valvotaan niiden käyttöä
Aurinkoenergian hyödyntäminen		Aurinkopaneelija käytössä yhteensä 120 kW	120 kW	120 kW	120 kW

Selitys poikkeamista:

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosisikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Tehdyt toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta
Jätteiden kiinteistökohtaiset kierrätyspisteet on uudistettu ja ohjaavia merkintöjä selkiytetty. Kaikki opiskelijat perehdytetään kierrätykseen.

Turun Ammattikorkeakoulu Oy

Toimitusjohtaja: Vesa Taatila

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Turun ammattikorkeakoulu Oy:n alkuvuosi on edennyt kaksijakoisesti. Opiskeluun ja henkilöstöön liittyvät tunnusluvut ovat kehittyneet vahvasti, mutta TKI-työssä ja sen takia taloudellisissa tavoitteissa ollaan jäljessä budjetista. TKI-toiminnan tehostamiseen tähtäävät toimenpiteet on aloitettu, mutta siitä, ehtivätkö ne vaikuttaa riittävästi vuoden 2024 aikana ei ole täyttä varmuutta. Tulokseen tulee kohdistumaan paineita myös Koneteknologiakeskus oy:n toiminnan lopettamisesta. Näistä johtuen on riski, että Turun ammattikorkeakoulun taloudelliset tulokset tulevat jäämään negatiivisiksi vuonna 2024.

Turun ammattikorkeakoulun taloudellinen asema on kohtuullinen, joten arvioidun suuruiset tulosalitukset eivät aiheuta yhtiölle merkittäviä riskejä. Yhtiö pyrkii pitämään tuloksen positiivisena, mutta priorisoi enemmän toiminnallisten tulosten positiivista kasvua kuin niitä heikentäviä lyhytkestoisia säästötoimenpiteitä.

Ilmastotavoitemittareiden osalta seuranta on edelleen osittain puutteellista. Osa mittareista mitataan luotettavasti vain kerran vuodessa. 2024 Turun ammattikorkeakoulun hallitus on hyväksynyt uudet luonto- ja hiilijalanjälkitavoitteet. Niissä korostuvat hiilipäästöjen vähentämisen lisäksi vapaaehtoinen toiminta luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi sekä tosiasiaa hiiltä sitovien toimien lisääminen hankkimalla ja suojelemalla sopivia maastoalueita.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Yhtiön menestyminen ammattikorkeakoulujen rahoitusmalliin perustuvassa rahanjaossa

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Valtion rahoitus (sis. OKM rahoittamat lisäaloituspaikat ja strategiarahan), 1 000 euroa	60 227	63 656	63 500	32 900	67 000
Turun ammattikorkeakoulussa suoritettut AMK-tutkinnot, kpl	1 640	1 836	1 957	1 128	2 000
Turun ammattikorkeakoulussa suoritettut YAMK-tutkinnot, kpl	354	411	492	256	500
TKI-rahoituksen ulkoisen rahoituksen osuus (urah), 1 000 euroa	10 362	13 209	12 500	5 900	12 000
Opiskelijatytyväisyys, AMK ja YAMK painotettu ka.	5,26	5,27	5,3	5,36	5,4

Selitys poikkeamista:

Valtionrahoituksen kasvun takana on tälle vuodelle kohdistettuja ennakoimattomia kertasummia, kuten TKI-profiilaatorahan jakaminen tasaisesti kaikille ammattikorkeakouluille sekä jakamattoman strategiarahan lisääntyminen indeksikorotuksista johtuen.

Opiskeluun liittyvät tulokset ylittävät selkeästi vuonna 2023 saavutetut ennätystulokset. Sekä tutkintomäärän, opiskelijatytyväisyyden että jatkuvan oppimisen pisteiden merkittävät parannukset tulevat lisäämään lähivuosina valtion rahoitusosuutta ammattikorkeakoulujen keskimäärää paremmin.

TKI-tulokset eivät ole kehittyneet toivotusti. Vuonna 2024 on tehty paljon hankehakemuksia, mikä on vienyt TKI-henkilöstön aikaa pois ulkoista rahoitusta tuottavasta työstä. Opetushenkilöstön osalta työtä on kohdistunut aiempaa enemmän edellä mainittujen opetustulosten tuottamiseen. Hankesalkku on sinänsä kasvanut ennätykseen, mutta kevätkauden aikana TKI-työtä ei ole tehty riittävästi edellä mainituista kahdesta syystä johtuen. Tilanne on selvitetty ja korjaavat toimenpiteet on jo aloitettu, mutta toiminnan pitkäjänteisyydestä johtuen ei voida olla varmoja, että ne ehtivät vaikuttaa riittävästi syyskauden aikana.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä.

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaliksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Liikematkustaminen tCO ₂	328	632	200	Arvio 350	650
Lentokilometrit	1 788 434	2 909 657	440 000	Arvio 1 500 000	3 000 000

Selitys poikkeamista:

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitysohjelmaan toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Hankintojen päästöt tCO2	2 100	1 833	1 200	Arvio 365	1 500

Selitys poikkeamista:

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosisikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Tehdyt toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta

Kevään 2024 aikana on arvioitu aiempia luonto- ja kiertotaloustavoitteita ja -toimenpiteitä yhteistyössä konsernin asiantuntijoiden kanssa. Yhteisen näkemyksen mukaan muuttunut kansallinen laskentamekanismi on tehnyt yksityiselle toimijalle mahdolliseksi saavuttaa tavoitteeksi määritelty hiilineutraalius. Taustalla on vaikeus huomioida kompensaatiotoimenpiteitä hiilitaseessa.

Tästä johtuen keväällä 2024 Turun ammattikorkeakoulun hallitus on hyväksynyt uudet luonto- ja hiilijalanjälkitavoitteet. Niissä korostuvat hiilipäästöjen vähentämisen lisäksi vapaaehtoinen toiminta luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi sekä tosiasiallisesti hiiltä sitovien toimien lisääminen hankkimalla ja suojelemalla sopivia maastoalueita.

Turun Kaupunginteatteri Oy

Toimitusjohtaja: Arto Valkama

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Kevään toiminta onnistui erittäin hyvin. Katsojamäärä kasvoi edellisestä vuodesta raportointikaudella lähes 10.000:lla. Ravintolamyyntiä onnistuttiin kehittämään ja sen myyntituotto kasvoi selvästi yli budjetoidun. Raportointikaudella toiminnan kannattavuutta haastaa kuitenkin kustannusten nousu. Kahden viime vuoden palkkojen yleiskorotukset ovat nostaneet kiinteitä kustannuksia noin 250.000 eurolla. Samaan aikaan muu kustannustason nousu (vuokra, sähkö, jne) on ollut voimakasta. Tukitaso ei ole kehittynyt kustannusten nousua vastaavaa vauhtia. Kaupungin tukea pienennettiin raportointivuodelle 200.000 euroa. Tuen laskun ei ollut tarkoitus heikentää toiminnan laatua, joten talousarvion tulostavoite päivitettiin -200.000 euroon. Omien tuottojen kasvusta huolimatta ennustetaan tuloksen päätyvän päivitettyyn tavoitteeseen.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Pitkän aikavälin taloudellinen tasapaino

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja, 1 000 euroa	617	798	-200	-391	-200

Selitys poikkeamista: kaupungin tuen leikkaus (200.000e) asetti tulostavoitteen 200.000 euroa miinukselle. Leikkauksella ei haluttu heikentää toimintaa.

Tavoite: Ulkoisen rahoituksen kasvattaminen ja vaikuttavuuden lisääminen

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Kaupunginteatterin omien tuottojen kehittyminen, 1 000 euroa	4 986	5 095	4 650	2 676	4 800

Selitys poikkeamista:

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä.

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaliksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Fölliipun käytön tehostaminen, mittarina käytöaste tehdyt fölimatkat/katsojamäärä, %		13	14	15	15

Selitys poikkeamista:

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuositarkastuksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Tehdyt toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta

Ekokompassi-ympäristöohjelman mukainen toiminta. Ympäristöohjelmassa on neljä pääpainopistealuetta: jätteet, hankinnat ja materiaalin käyttö, liikkuminen ja kiinteistö. Jokaisella painopistealueella on omat tavoitteensa ja toimenpideohjelmat näiden saavuttamiseksi.

Turun Kaupunkiliikenne Oy

Toimitusjohtaja: Juha Parkkonen

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Vuoden 2024 alkupuoliskolla yhtiön tilanne on ollut vakaa ja työntekijöiden tyytyväisyys on parantunut. Kuljettajien parempi saatavuus on hillinnyt henkilöstökustannusten nousua. Ajamattomien lähtöjen määrä on pysynyt Fölin asettamien tavoitearvojen alapuolella. Vuoden ensimmäisen kolmanneksen osalta yhtiö sai Fölin asiakaspalvelumittausten perusteella maksamasta bonuksesta puolet maksimimäärästä.

Uusiutuvan diesel polttoaineen käyttöönottoon ei ollut taloudellisia mahdollisuuksia.

Föli tilaa linjalle 1 lisäliikennettä ajalle joulukuu 2024 - kesäkuu 2025, jonka arvo on n. 120 000 € (alv. 0 %).

Runkolinjastoon siirtyminen kesällä 2025 edellyttää uutta liikennöintisopimusta, joka solmitaan syyskuun 2024 aikana.

Uusien sähköbussien hankinnan kilpailutus on käynnissä. Syksyn aikana yhtiö hankkii käytettyjä diesel-busseja, joilla korvataan vanhenevia, käytöstä poistettavia vara-autoja.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Linja-autoliikenteen tuottaminen sovitussa laajuudessa

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Osuus tuotetuista linjakilometreistä (koko Föli), %	n. 13,6	~11	11	~11	11

Selitys poikkeamista:

Tavoite: Yhtiön tulorahoituksen riittävyys investointeihin ja tuloutus kaupungille

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Liikevoitto, 1 000 euroa	193	78	100	404	500
Antolainojen korko, 1 000 euroa	30	24	30		

Selitys poikkeamista:

Yhtiö on pystynyt parantamaan kannattavuuttaan edelliseen vuoteen verrattuna. Taustalla on noussut liikennöintikorvausten määrä sekä henkilöstökustannusten kasvun hillitseminen.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä.

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaliksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Sähköbussiliikenteen osuus tuotetusta liikenteestä, %		30	45	30	30
Uusiutuvan polttoaineen osuus, %		0	50	0	0

Selitys poikkeamista:

Uusien sähköbussien toimitukset tapahtuvat kesällä 2025. Biodieselin käyttö alkaa vuoden 2025 alussa.

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteut-taen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Sähköbussien osuus hankitusta uudesta ka-lustosta, %		Ei kalustohan-kintoja	100	0	0

Selitys poikkeamista:

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosisikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Tehdyt toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta
Yhtiö on valmistellut 6 kpl sähkötelibussin hankinnan kilpailutuksen. Toteuduttuaan kyseillää autoilla ajetaan vuodessa noin 600 000 kilometriä, mikä vähentää liikenteen aiheuttamia suoria hiilidioksidipäästöjä noin 550 tonnia.

Turun konservatorio Oy

Rehtori-toimitusjohtaja: Juha Järvinen

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Toteutuman 30.6.2024 perusteella yhtiö arvioi saavuttavansa keskeisimmät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteensa vuonna 2024.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Valtion rahoitus taiteen perusopetukseen

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Valtion rahoitus taiteen perusopetukseen, 1 000 euroa	2 769	2 880	2 970	1473	2946

Selitys poikkeamista: Valtion rahoitus taiteen perusopetukseen toteutuu taiteen perusopetuksen rahoitusta määrittelevien säädösten, valtion talousarvion sekä opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituspäätöksen mukaisesti.

Tavoite: Minimiopiskelijavuosimäärä valtionrahoituksessa ammatilliseen koulutukseen

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Yhtiön ammatillisen koulutuksen minimiopiskelijavuosimäärä ministeriön myöntämässä järjestämisluvassa	79	79	79	48,94	107,43

Selitys poikkeamista: Opetus- ja kulttuuriministeriö ei ole muuttanut yhtiön minimiopiskelijavuosimäärää koulutuksen järjestämisluvassa.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä.

Tavoite: Opetustilojen varausastetta seurataan sen varmistamiseksi, että yhtiön toimitilat ovat aktiivisessa käytössä.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Opetustilojen varausaste, %		67,4	65	75	>65

Selitys poikkeamista: Yhtiö on kehittänyt opetustilojen varausjärjestelmää.

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
		0	0	0	0

Selitys poikkeamista: Yhtiöllä ei ole ilmastosuunnitelmaan tai EU-taksonomiaan liittyviä investointeja.

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Tehdyt toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta

Turun Satama Oy -konserni

Toimitusjohtaja: Erik Söderholm

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Turun Satamakonsernin tulos jaksolta 1–6 / 2024 oli ennakoitua parempi. Hyvään puolivuotistulokseen vaikuttivat emoyhtiön liikevaihdon myönteinen kehitys, ennakoitua pienemmät sumu- poistot sekä Ferry Terminal Turku investointikonaisuuden aloittamisen siirtyminen loppuvuoteen.

Satamakonsernin koko vuoden liikevoiton arvioidaan kuitenkin asettuvan budjetoidulle tasolle toisen puolivuotisjakson aikana tapahtuvan liikevaihdon tasaantumisen sekä korkeamman poistotason myötä.

Tytäryhtiön Turun Vapaavaraston liikevaihdon arvioidaan yleisen taloustilanteen vuoksi jäävän selvästi budjetoidusta tasosta, jonka vuoksi myös koko satamakonsernin liikevaihdon ennakoidaan jäävän hieman alle budjetoidun tason.

Rahtipuolella arvioimme saavuttavan vuoden kokonaisliikennetavoitteen (1,8 milj. tonnia) matkustajaliikenteen jäädessä alle budjetoidun tason ja asettuvan koko vuoden osalta noin 2,3 milj. matkustajaan.

Tavoite: Yhtiön kannattavuus ennen rahoituseriä

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Liikevoitto, 1 000 euroa	4 947	5 954	5 344	3 725	5 468

Selitys poikkeamista:

Tavoite: Kasvava tuloutus kaupungille

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Maanvuokrien tuotto kaupungille, 1 000 euroa	2 174	2 373	2 539	1 226	2 458
Vaihtovelkakirjalainan (30 milj. euroa, 8 % pa) tuotto kaupungille, 1 000 euroa	2 400	2 400	2 400	0	2 400
Muiden rahoituserien (antolainojen (ei-VVK-lainan), osinkotulojen tai pääomanpalautusten) tuotto yhteensä kaupungille, 1 000 euroa	968	927	877	445	883

Selitys poikkeamista:

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä.

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaliksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Hiilineutraalin ajoneuvokaluston osuus, %		34	40	34	40
Vähäpäästöisen polttoaineen osuus, %		25	50	35	50

Selitys poikkeamista:

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosisikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Tehdyt toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta

Turun seudun puhdistamo Oy

Toimitusjohtaja: Mirva Levomäki

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Turun seudun puhdistamo Oy:n (Yhtiö) toimialana on jätevesien siirto ja puhdistus sekä syntyneen lietteen hyödyntäminen. Yhtiö tuottaa jätevedenpuhdistuspalvelun lisäksi lämmöntalteenottoa. Kuntaomistajat ovat Yhtiön jätevedenpuhdistuspalvelua käyttäviä K-sarjan osakkaita ja Turku Energia on Yhtiön lämmöntalteenotto-palvelua käyttävä L-sarjan osakas. Yhtiön tarkoituksena on tuottaa yhteiskunnallisia toiminnallisia palveluita omakustannushintaan omistajille. Turku omistaa Yhtiöstä 62,09 % ja Turku Energia 0,82 %.

Yhtiön toiminnalliset tavoitteet saavutettiin. Yhtiö toimii Etelä-Suomen aluehallintoviraston 1.10.2014 myöntämän ja Vaasan hallinto-oikeuden 11.3.2016 vahvistaman ympäristöluvan mukaisesti. Laitoksen puhdistustulokset olivat erinomaiset ja täyttivät kaikki vaatimukset. Myös uusi UV-hygienisointilaitos toimi hyvin ja jo puhdistamolta pois johdettu jätevesi täytti rannikon uimavesien hyvän laadun kriteerit (STM 177/2008).

Puhdistamolla puhdistettiin tammi-kesäkuun aikana jätevesiä 14 kunnan alueelta yhteensä 17,2 milj. m³/a, keskimäärin 94.400 m³/d. Kuivattua lietettä syntyi 18.700 tonnia, joka käsiteltiin biokaasulaitoksella ja hyötykäytettiin lämpöenergiana, nesteytettynä liikennebiokaasuna, teollisuuden ravinteena sekä maanparannusaineena. Puhdistetun jäteveden lämpöä hyödynnettiin kaukolämmön ja kaukokylmän tuotannossa. Yhdyskuntajätevesien käsittelyn kokonaisuuden, mukaan lukien puhdistamotoimintaan liittyvät lietteen hyötykäyttö biokaasulaitoksella ja lämpöenergian hyödyntäminen lämpöpumppulaitoksella, hiilijalanjälki on negatiivinen eli parempi kuin hiilineutraali. Lisäksi puhdistamokokonaisuus tuottaa energiaa noin kymmenen kertaa enemmän kuin se käyttää energiaa.

Yhtiön liikevaihto muodostui pääosin jätevedenpuhdistuspalvelumaksusta (K-sarjan osakkaat) ja pieneltä osin lämmöntalteenotto-palvelumaksusta (L-sarjan osakkaat). Palvelumaksut koostuivat käyttökustannuksista ja investoinnin hankintamenosta. Palvelumaksujen arvioidaan toteutuvan talousarviota 1,7% korkeampina korkokustannusten noususta johtuen. Yhtiösopimuksen mukaan sekä K- että L-sarjan osakkaat maksavat investoinnin hankintamenon omistusosuuden mukaisessa suhteessa ja käyttökustannukset palvelun käytön mukaisessa suhteessa.

Osakkaita laskutettiin hallituksen 31.10.2023 hyväksymän arviolaskutuksen perusteella. Yhtiö tulee tarkistamaan vuoden 2024 arviolaskutusta kuluvaan vuoteen tammi-syyskuun tietojen perusteella. Näin arviolaskutusta voidaan tasata osakkaille jo kuluvaan vuoteen puolella. Tilikauden lopussa Yhtiön tulos nollataan Yhtiösopimuksen mukaisesti tasauslaskuilla.

Yhtiö on huoltovarmuuskriittinen toimija ja puhdistamon toiminnan jatkuvuuden varmistaminen on välttämätöntä yhteiskunnalle. Yhtiö varmistaa sekä strategisilla että operatiivisilla toimenpiteillä puhdistamon toiminnan jatkuvuuden myös poikkeusolosuhteissa.

Yhtiön merkittävä investointi hallintorakennuksen kehittäminen etenee suunnitellusti. Hankkeella varmistetaan, että huoltovarmuuskriittisellä laitoksella on tarvittavat puitteet asianmukaiseen työskentelyyn. Myös toinen suurempi pitkäkestoinen investointihanke, jälkiselkeytyslaitteen pinoitus hiilidioksidikorroosion vuoksi, etenee suunnitellusti. Alttaita on kahdeksan kappaletta ja investoinnin kokonaiskesto ulottuu vuoteen 2026. Kolmantena merkittävänä investointihankkeena jatkaa E18 tien aiheuttamat muutokset Yhtiön jätevesiverkostoon. Muita toiminnan jatkuvuutta turvaavia ja laitoksen hyvän kunnon varmistavia investointikohteita ovat laitoksen kapasiteetin, tietojärjestelmien, pumppaamoiden, kaukovalvonnan ja huoltovarmuuskriittisyyden kehittäminen.

Yhtiön riskikartoituksissa merkittävimmiksi riskeiksi ovat nousseet sääntelyn muutosten vaikutukset Yhtiön operatiiviseen tai strategiseen toimintaan, laitoksen erityisolosuhteisiin liittyvät tapaturmat, turvallisuustilanteen kiristymisestä johtuva resurssitarve, hulevesien aiheuttamat ylikuormitustilanteet sekä erittäin vakavan laiterikon aiheuttamat vahingot. Yhtiö kehittää riskienhallintaa jatkuvana prosessina. Riskienarvioinnin tulokset huomioidaan Yhtiön toimintojen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Yhtiösopimuksen mukaan "K-sarjan Osakkaiden jätevesikuormituksen ja omistusosuuksien vastaavuus arvioidaan viiden vuoden välein edellisen täyden toimintavuoden mitatun jätevesikuormituksen perusteella huomioiden mahdollisten yksittäisten poikkeuksellisten olosuhteiden vaikutukset." Lisäksi "aina kun K-sarjan Osakkaiden välisiä jätevesikuormituksen ja omistusosuuksien vastaavuustarkasteluja tehdään, päivitetään samalla myös L-sarjan Osakkaiden omistusosuudet". Seuraava vastaavuustarkastelu toteutetaan vuonna 2028.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Keskitetty jätevedenpuhdistus toimii tehokkaasti. Puhdistustulokset ovat Itämeren suojelukomission suositusten mukaisia. Ympäristömääräykset (Etelä-Suomen aluehallintovirasto 1.10.2014 nro 167/2014/2)

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Pitoisuus käsitelty vesi BOD7ATU ≤ 10 mg/l	2,4 mg/l	2,8 mg/l	≤3,2 mg/l	3,0 mg/l	3,1 mg/l
Pitoisuus käsitelty vesi CODCr ≤ 60 mg/l	21 mg/l	22 mg/l	≤32 mg/l	24 mg/l	28 mg/l
Pitoisuus käsitelty vesi fosfori ≤ 0,3 mg/l	0,12 mg/l	0,12 mg/l	≤0,15 mg/l	0,12 mg/l	0,14 mg/l
Pitoisuus käsitelty vesi kiintoaine ≤ 15 mg/l	1,4 mg/l	2,0 mg/l	≤2,9 mg/l	2,4 mg/l	2,7 mg/l
Puhdistusteho käsitelty vesi BOD7ATU ≥ 95 %	99 %	99 %	≥99 %	99 %	99 %
Puhdistusteho käsitelty vesi CODCr ≥ 90 %	97 %	97 %	≥95 %	96 %	95 %
Puhdistusteho käsitelty vesi fosfori ≥ 95 %	98 %	98 %	≥98 %	98 %	98 %
Puhdistusteho käsitelty vesi typpi ≥ 75 %	88 %	87 %	≥84 %	86 %	84 %
Puhdistusteho käsitelty vesi kiintoaine ≥ 95 %	100 %	99 %	≥99 %	99 %	99 %

Selitys poikkeamista: Tulokset laitoksella käsitellystä jätevedestä ilman verkosto-ohituksia. Ei poikkeamia.

Tavoite: Laitoksen arvon säilyttäminen ja jatkuva kehittäminen, jotta tehokkaaseen puhdistustulokseen päästään myös laitoksen ikääntyessä

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Leasing-koneiden ja -laitteiden korjaus- ja muutosinvestoinnit, 1 000 euroa	371	389	475	201	475

Selitys poikkeamista: Ei poikkeamia.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä.

Tavoite: Turun seudun puhdistamo Oy:n ilmastovaikutuksia kuvaava hiilijalanjälki lasketaan vuosittain soveltaen kansainvälistä ohjeistusta (GHG protocol). Laskentaan sisältyy sekä suoria että epäsuoria päästölähteitä. Lisäksi lasketaan puhdistamokokonaisuuden tuottamalla energialla saavutetut vältetyt päästöt eli kuinka paljon kasvihuonekaasupäästöjä säästetään tuottamalla energiaa uusiutuvilla energianlähteillä. Puhdistamokokonaisuuden ilmastovaikutuksessa huomioidaan puhdistamon ja siihen liittyvien toimintojen päästöjen lisäksi niiden ansiosta vältetyt päästöt puhdistamotoiminnassa, lietteenkäsittelyssä Gasum Oy:n biokaasulaitoksessa ja lämmöntuotannossa TSE:n lämpöpumppulaitoksessa jäteveden hukkalämpöä hyödyntäen. Puhdistamokokonaisuuden hiilijalanjälki on jo negatiivinen, mikä on parempi kuin hiilineutraali.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Puhdistamokokonaisuuden hiilijalanjälki, tonnia CO ₂ e	-107 000	-115 000	≤ -32 000	~-50 000*	~-100 000*

* arvio, tarkka lukuarvo saadaan vuosiraportista

Selitys poikkeamista: Puhdistamokokonaisuuden ilmastovaikutus koostuu yhdyskuntajätevesien käsittelystä johtuvista hiilidioksidipäästöistä ja niiden käsittelyn avulla vältetyistä hiilidioksidipäästöistä eli puhdistamon, Kakolan lämpöpumppulaitoksen ja Topinojan biokaasulaitoksen (huomioiden Kakolanmäen jätevedenpuhdistamon osuus tuotannosta) nettohiilijalanjäljestä. Ilmastovaikutusten laskentaa päivitettiin vuonna 2023 siten, että polttoainetuotannon osalta oletetaan korvattavan dieseliä ja lämmöntuotannon osalta oletetaan korvattavan kivihiihtä (51%), maakaasua (45%) ja öljyä (4%).

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitysohjelmaan toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Ilmastotavoitteisiin liittyvien investointien määrä, 1 000 euroa	10 269	2 570	265	22	285

Selitys poikkeamista: Ei poikkeamia

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Tehdyt toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta

Turku-konserniin kuuluvat vesihuoltoyhtiöt Turun seudun puhdistamo Oy (Tsp), Turun Seudun Vesi Oy ja Turun Vesihuolto Oy ovat vuonna 2024 laatineet **yhteisen ympäristöohjelman** paremman vaikuttavuuden saavuttamiseksi. Ympäristöohjelmaa sisältää myös vesihuoltoyhtiöiden Itämerihaasteen uuden kauden 2024-2028 toimenpiteet. Tsp:n osalta ympäristöohjelman luonto- ja kiertotaloustavoitteita ovat mm.

- toiminnan kehittäminen kestävän kehityksen periaatteiden sekä **Green Deal** ja **ilmastositoumusten** mukaisesti sekä osallistuminen kehityshankkeisiin
- määrätietoinen työ verkostoylivuotojen vähentämiseksi
- varmistaa, että puhdistamolta vesistöön johdetut kuormitukset ovat huomattavasti ympäristöluvan laskennallisia vähimmäisvaatimuksia pienempiä

Yhtiö on omalla ilmastositoumuksellaan mukana Turun kaupungin ilmastokaupunkisopimuksessa. Vuoden 2024 aikana Yhtiö on kehittänyt investointien arviointia EU-taksonomian mukaisesti. Vuodesta 2025 lähtien Yhtiön investoinnit arvioidaan ilmastonmuutoksen hillitsemisen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen (EU:n ilmastoasetus 2021/2139) lisäksi myös vesivarojen ja meren luonnonvarojen kestävän käytön ja suojelun, kiertotalouteen siirtymisen, ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen sekä biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelun ja ennallistamisen näkökulmasta (EU:n ympäristöasetus 2023/2486).

Yhtiö on edistänyt luonnon monimuotoisuutta toteuttamalla pörräisniityn pumppaamon viheralueelle.

Turun Seudun Vesi Oy

Toimitusjohtaja: Aki Artimo

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Yhtiö on tuottanut kaiken osakaskuntiansa tarvitseman veden vuoden 2024 aikana. Veden laatu on ollut moitteetonta. Kustannukset ovat olleet ennakoitua pienemmät sekä tuotannon toteutuksen, että pääomakustannusten laskutuksen osalta. Loppuvuoden osalta ei ole näkyvissä merkittäviä muutoksia tilanteeseen. Yhtiön esikäsittelylaitoksella Huittisissa on kuitenkin ollut ennakoimattomia ongelmia raakaveden käsittelyyn käytettävien suodatuslaitteiden toiminnassa. Ongelmat ovat edellyttäneet korjaustoimenpiteitä, jotka ainakaan vielä eivät ole vaikuttaneet merkittävästi yhtiön taloudellisten tavoitteiden toteutumiseen. Myös tuotantotavoitteet ovat vielä toteutuneet suunnitellusti. Tilanteen kehittymistä seurataan.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Yhtiö toimittaa vettä osakkailleen suunnitellusti ja veden tuotannon määrä vastaa suunniteltua

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Veden tuotanto/tuotantotavoite, %	100	100	100	100	100

Selitys poikkeamista:

Tavoite: Veden toimitus on häiriötöntä ja virheitä veden laadussa ei esiinny

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Jakeluun toimitettavan veden laadussa havaitut virheet, kpl	0	0	0	0	0
Ennakoimattomat häiriöt veden jakelussa, kpl	0	0	0	0	0

Selitys poikkeamista:

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä.

Tekopohjaveden tuotanto on kustannustehokas ja luonnonmukainen tapa tuottaa juomavettä ja pintavesilaitokseen verrattuna kemikaaleja käytetään vain murto-osa.

Yhtiössä hyödynnetään veden liike-energiaa Saramäen kalliosäiliöön rakennetun turbiinin avulla, joka säättää Virttaankankaan tekopohjavesilaitokselta tulevan veden virtausta ja tuottaa samalla päästötöntä sähköenergiaa. Turbiinin tuottama teho riittää Saramäen kalliosäiliöstä lähtevän veden verkostopumppaukseen, jolla tuotetaan verkostopaine Turun, Naantalin ja Raision alueille. Vuonna 2023 turbiinilla tuotettiin 1 583 MWh puhdasta energiaa.

Turun Seudun Vesi Oy:n esikäsittelylaitokselle Huittisiin on asennettu aurinkosähköjärjestelmä, joka tuottaa osan laitoksen tarvitsemasta sähköstä. Aurinkosähköjärjestelmä tuotti viime vuonna 523 MWh sähköä.

Myös juomaveden lämmöntalteenoton hyödyntämistä on selvitetty. Turku Energian kanssa tehdyn esiselvityksen mukaan lämpöenergian talteenoton edellytykset täyttyvät Halisten uuden varalaitoksen toiminnan yhteydessä. Varalaitoksen toteutussuunnittelu on tehty siten, että uusi varalaitos tullaan lämmittämään tekopohjavedestä saatavalla lämpöenergialla.

Mainittujen investointien ja toimenpiteiden lisäksi yhtiö omistaa noin 420 hehtaaria kestäväällä tavalla hoidettua metsää, jonka toiminta hiilinieluna optimoidaan metsänhoidollisilla toimenpiteillä.

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaliksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2023
Sähköautojen latauspisteiden lukumäärä yhteensä, kpl	2	6	8	9	9

Selitys poikkeamista:

Yhtiö rakensi kahden latauspisteen sijasta kolme lastauspistettä vuonna 2024.

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Vihreän siirtymän investoinnit	3	8	10	1	10

Selitys poikkeamista:

Vuonna 2024 on otettu käyttöön kolme uutta latauspistettä sähkö- ja hybridautoille. Latauspisteiden rakentamiseen saatiin tukea Aralta, joka kattoi hankitut laitteet. Työt ja käyttöönotto tehtiin omana työnä. Sen takia kustannukset jäivät ennakoitua pienemmiksi.

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiinsaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosisikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Tehdyt toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta

Yhtiö toteutti yhtiön 50-vuotisjuhlavuoden ympäristötekona n. 40 hehtaarin laajuisen luonnonsuojelualueen Virttaankankaalle. Suojelualue toteutettiin sekä METSO- että Natura-suojeluohjelmien puitteissa. ELY-keskus teki päätöksen alueen suojelemisesta helmikuun 2024 lopulla ympäristöministeriön lupakäsittelyn jälkeen.

Alueen perustaminen toteuttaa Turun kaupungin esittämiä luonnon monimuotoisuuden edistämisen tavoitteita. Alueen maapohja säilyy yhtiön omistuksessa, eikä sinne sijoitu tekopohjavesilaitoksen toimintoja tai rakennettua infraa.

Turun Taiteen talo Oy

Toimitusjohtaja: Jere Pensikkala

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Turun Taiteen talo Oyn kolmas toimintavuosi on edelleen merkittävältä osin toiminnan käynnistämisvaihetta. Kevään 2024 aikana on aloitettu täysimääräisesti Digitaalinen Taiteen talo -hanke, hyväksytty vastuullisuussuunnitelma sekä panostettu toiminnan ja tilojen kehittämiseen täyden vuokrausasteen saavuttamiseksi 1.1.2025 lukien.

Vuoden 2024 merkittävin kokonaisuus on Palokuntarakennuksen korjaushanke, jonka myötä Taiteen talolle avautuvat Varsinais-Suomen elokuvakeskuksen ylläpitämä Kino Kilta ja Kilta Galleria, jota operoi kevääseen 2026 asti Wäinö Aaltosen museo (WAM). Kiinteistö Oy Turun Nunnankatu 4 on saanut hankkeeseen Opetus- ja kulttuuriministeriöltä yhteensä 396.000 euron investointiavustuksen, minkä lisäksi Suomen Elokuvasäätiö on tukenut Kino Killan investointeja 103.100 eurolla. Remontin valmistumisaikataulu on syyskuu 2024.

Ensimmäisen vuosipuoliskon aikana Taiteen talolle on avattu lisää yleisötiloja, esimerkiksi suuren suosion saavuttanut Kriittinen Galleria sekä talon omien taiteilijoiden yhteinen näyttelytila Galleria Ask. Lisäksi Kirjan talo on muuttanut pysyvästi sijaintiinsa, mikä on mahdollistanut tapahtumatoiminnan laajentamisen. Vuoden 2024 tapahtumamäärä on kasvanut arvioitua nopeammin gallerioiden avautumisen myötä, minkä lisäksi Taiteen talon sisäpihalla on aiempiin vuosiin nähden runsaampi tapahtumatarjonta. Ensimmäisen vuosipuoliskon kävijämäärä onkin jakautunut vuotta 2023 tasapuolisemmin eri tapahtumien välillä. Syyskaudella avattavat uudet tilat tulevat entisestään nostamaan sekä tapahtuma- että kävijämääriä.

Tilavuokraustoiminta ei ole tavoittanut täysimääräisesti tavoitteitaan, joten liikevaihto jää ennakoidusta. Tällä ei ole vaikutusta vuoden 2024 tulokseen.

Palokuntarakennuksen remontin valmistuttua siirrytään valmistelemaan Tehdasrakennuksen toisen kerroksen sekä ns. Pannuhuoneen yleisötilojen korjaushankkeita, joiden toteutus alkaa osin jo vuoden 2024 aikana. Taiteen talon Pääsali remontoidaan niin, että tila on käytössä normaalisti vuosien 2025 ja 2026 kesänäyttelyihin. Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt hankkeeseen yhteensä 150.000 euron avustuksen.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Toiminnan vaikuttavuus

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Kävijöiden määrä vuodessa, kpl	25 000	81 245	90 000	18463	90 000
Tapahtumien (ml. näyttelyt) määrä vuodessa, kpl (Turun Taiteen talo Oyn tuottamat)		159	70	40	70
Tapahtumien (ml. näyttelyt) määrä vuodessa, kpl (Turun Taiteen talossa toteutetut)		526	600	393	850
Turun Taiteen talossa työskentelevien henkilöiden lukumäärä ja syntyneet htv:t		2	*		*

Selitys poikkeamista:

Tapahtumien määrä on noussut merkittävästi Taiteen talolle avattujen gallerioiden (Kriittinen Galleria ja Galleria ASKI) myötä.

* Henkilötyövuosien kertymä raportoidaan osana tilinpäätöstä.

Tavoite: Pitkän aikavälin taloudellinen tasapaino

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Liikevaihto, 1 000 euroa	430	1 451	1 823	796	1689
Omat tuotot (ml. vuokratulot), 1 000 euroa	43	594	1 062	379	785

Selitys poikkeamista:

Vuokrausliiketoiminta ei ole kehittynyt talousarviossa tavoitellussa aikataulussa, mutta hanketoiminta mm. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama Digitaalinen Taiteen talo on nostanut liikevaihdon lähelle talousarviossa esitettyä tasoa.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä.

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumISRatkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaliksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Vastuullisuussuunnitelma on laadittu sidottuna Agenda 2030 tavoitteisiin		Työ käynnissä	Toteutettu (Kiinteistö Oy)	Turun Taiteen talo Oy:n osalta toteutettu	Toteutettu (Kiinteistö Oy)
Laaditaan ilmasto- ja ympäristösuunnitelma		Työ käynnissä	Toteutettu (Kiinteistö Oy)	Turun Taiteen talo Oy:n osalta toteutettu	Toteutettu (Kiinteistö Oy)

Selitys poikkeamista:

Yhtiö on allekirjoittanut Turun kaupungin Ilmastositoumuksen, minkä lisäksi hallitus on hyväksynyt Vastuullisuussuunnitelman vuosille 2024–2026.

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosisikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Tehdyt toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta
Vuoden 2024 keskeisimpänä toimintamuotona on tiedon lisääminen ja yhteiseen tavoitteeseen sitouttaminen. Toimenpiteinä ovat mm. kestävän kehityksen koulutukset, yhteisön sitouttaminen vastuullisuussuunnitelman laadintaan ja toteuttamiseen sekä toimintamallien kehittämiseen.

Turun Teknologiakiinteistöt Oy

Toimitusjohtaja: Mikko Lehtinen

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Osingonjakopolitiikan mukaan yhtiö jakaa 50 % tilikauden operatiivisesta kassavirrasta omistajilleen osinkona. Yhtiö arvostaa kiinteistöomaisuutensa tilinpäätöksessä käypään arvoon ja muutos käyvissä arvoissa kirjataan tuloslaskelmaan. Tämä muutos on viime tilikausien aikana ollut negatiivinen, joka on yhdessä osingonjaon kanssa syönyt yhtiön jakokelpoiset voittovarot lähes loppuun. Samaan aikaan yhtiön operatiivinen kassavirta on kuitenkin toistaiseksi pysynyt vahvana. Tämä on johtanut tilanteeseen, jossa yhtiön kassavarat ovat sallineet osingonjakopolitiikan mukaisen osingonmaksun, mutta kirjanpidollinen tulos ei. Tästä johtuen yhtiö maksoi osinkoa tilikaudelta 2023 omistajilleen vähemmän kuin operatiivisen kassavirran perusteella oli mahdollista maksaa. Tilikauden 2023 operatiivisen kassavirran perusteella määritetyt täysimääräiset osingot saatiin maksettua omistajille kesäkuussa 2024 tekemällä välitilinpäätös per 30.4.2024. Tilikaudelle 2024 asetetut tavoitteet tullaan pääosin saavuttamaan.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Sijoitetun pääoman tuotto

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Tuottotavoite kaupungille vuodesta, 1 000 euroa	1 695	2 887	2 218	2 069	2 069

Selitys poikkeamista: Yhtiön operatiivisesta kassavirrasta 50 % on sovittu maksettavaksi osinkoina. Operatiivinen kassavirta 2024 ennakoidaan olevan hieman heikompi kustannusten noustua kautta linjan ja korkokulujen kasvun myötä.

Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen tavoitellusti

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Liikevaihto, 1 000 euroa	36 982	42 424	44 068	22 308	44 420
Käyttökate, 1 000 euroa	21 653	23 147	26 166	11 950	23 984

Selitys poikkeamista: Käyttökate laskee talousarviosta kasvaneiden kulujen myötä. Mm. kiinteistöverot ja energiakustannukset ovat arvioitua suuremmat.

Tavoite: Kiinteistöomaisuuden ja vuokraustoiminnan kasvattaminen

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Vuokrat m ² (taloudellinen)	155 700	154 149	157 000	155 593	155 300
Kiinteistöomaisuuden markkina-arvo, 1 000 euroa	469 021	486 457	509 381	495 276	503 046

Selitys poikkeamista: Vuokratut neliöt ovat talousarviota matalammat lisääntyneiden tyhjen tilojen myötä, mutta kasvaneet tilinpäätöksestä 2023 Infracity B:n valmistumisen myötä.

Markkina-arvot on määritetty JLL:n toimesta joulukuussa 2023. Rakenteilla olevat Genecity (Bioviaan) ja Akvacity (Turun Vesihuolto) on huomioitu valmiusasteen mukaan. Talousarvio ja tilinpäätökset sisälsivät Vitacityn (2,5M), jota ei enää lueta osaksi konsernia ja on siten jätetty markkina-arvon ulkopuolelle.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä.

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaliksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Työmaat hiilineutraaleja					
Uusiutuvan sähkön osuus koko kiinteistökan- nan kulutuksesta, %		100	100	100	100
Uusiutuvan lämmön osuus koko kiinteistökan- nasta, %		78	75	87	87

Selitys poikkeamista:

**Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitysohjelmaan toteut-
taen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.**

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Uudisinvestointi toteutetaan ja sertifioidaan Leed Platinum -tasoisesti, milj. euroa		13,8	19	12,2	27

Selitys poikkeamista: Leed Platinum uudisinvestoinnit: Infracity B, Genecity ja Akvacity. Talousarviossa ei vielä ollut mukana Akva-
cityä 7,7M

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa to-
teuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunni-
telmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yh-
teisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalou-
teen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden
aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voi-
daan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää,
Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja
palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Tehdyt toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta
<p>Vuokrausliiketoiminnassa asiakkaille tarjotaan mahdollisuus jakaa tiloja (mm. neuvottelutilat) useiden käyttäjien kesken, jolloin tilatarve pienenee ja vajaakäyttöisiä tiloja on mahdollisimman vähän. Vuokraamme myös kalusteita palveluna, jolloin asiakkaiden ei tarvitse investoida uusiin ka- lusteisiin.</p> <p>Kaikissa kiinteistöissä on sertifioitu tuulisähkö ja 1.1.2025 lähtien ekotakuu-kaukolämpö (100 % biohajoavilla tuotettu). Kaikkien tilojen jäähdytys on päästötöntä. Päästöjen kompensointiin etsitään yhtiölle sopivaa ratkaisua.</p> <p>Ilmastositoumus allekirjoitettiin kesän alussa ja siksi täsmällisiä suunnitelmia luonto- ja kiertotaloustavoitteille ei vielä ole.</p>

Turun Vesihuolto Oy

Toimitusjohtaja: Irina Nordman

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Talous näyttäisi toteutuvan lähes suunnitelman mukaisesti ja kokonaisuutena edellisvuoden tasoisena. Uudisinvestoinneista osa jää toteutumatta muuttuneiden aikataulujen vuoksi, minkä vuoksi myös investointitason ennustetaan jäävän budjetoitua alemmaksi. Saneerausinvestoinnit toteutuvat suunnitelman mukaisesti.

Laskuttamattoman veden osalta ei todennäköisesti päästä tavoitteisiin. Syynä on useampi piilovuoto, joiden löytämistä ja havaitsemista vaikeuttivat muutokset veden käytössä ja pumppauksessa.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Yhtiö toimittaa vettä asiakkailleen luotettavasti ja kustannustehokkaasti

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Ennakoimattoman jakelukatkoksen pituus, min/asukas/vuosi (keskimääräinen)	1,7	4,4	< 5	2,1	<5

Selitys poikkeamista:

Tavoite: Veden toimitus on häiriötöntä ja virheitä veden laadussa ei esiinny

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Jakeluun toimitettavan veden laadussa havaitut poikkeamat laatuvaatimuksista, kpl	0	1	0	0	0
Jakeluun toimitettavan veden laadussa havaitut poikkeamat laatusuosituksista, kpl	1	0	0	1	1
Putkirikkojen määrä, kpl/100 vesijohtokilometriä	3,8	3,0	< 5	2,0	<5

Selitys poikkeamista: Asiakasreklaamaation perusteella kartoitettu mahdollista vedenlaatuongelmaa ja havaittu laatusuosituksia korkeampia pitoisuuksia veden huonon vaihtuvuuden vuoksi.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä.

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaliksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Hiilijalanjäljen pienentäminen		Toimenpiteitä toteutunut ennakkoitua nopeammin pl. suunnitelman päivitys	Suunnitelman päivitys	Käynnistetty	Toteutuu
Toimitilojen energiatehokkuus (lämmitysenergia MWh)		2 495	< 2 300	1513	>2300
Työmaiden hiilineutraalius Liikkumisratkaisujen hiilineutraalius		Toteutunut	Oman kaluston uusiminen, urakkakilpailussa ja kuljetuksissa tavoitteellisena green deal-periaatteet	Kaluston uusiminen suunnitelmien mukaisesti, green deal periaatteet urakoissa. Työntekijän tukema kestävä liikkuminen.	Toteutuu

Selitys poikkeamista: Kylmän alkuvuoden vuoksi lämmitysenergiaa on kulunut enemmän kuin edellisenä vuotena vastaavana ajanjaksona. Tavoite voidaan edelleen saavuttaa, ellei tule aikaista ja kylmää alkutalvea.

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Vesijohtoverkoston saneeraus, milj. euroa	4,0	3,9	4,9	2,1	5,1
Viemäriverkoston saneeraus, milj. euroa	4,3	3,1	2,8	0,7	2,7

Selitys poikkeamista:

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Tehdyt toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta

Tavoitteiden asetanta kesken.

Turun Ylioppilaskyläsäätiö

Toimitusjohtaja: Risto Siilos

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Opiskelija-asuntojen kysyntä ja tarve Turussa kasvaa. Tähän vaikuttaa korkeakoulujen aloituspaikkojen lisäys, kansainvälisten opiskelijoiden määrän kasvu, opiskelijoiden tukien leikkaukset, taloussuhdanne ja yleinen kustannustason nousu. Vaihuvuus on vastaavasti lievästi laskussa, ja käyttöaste nousussa.

Opiskelija-asuntojen ja asukaspaikkojen määrän kasvattaminen ei toteudu tarkasteluvuonna. Erityisryhmien, joihin opiskelija-asuminen kuuluu, valtion investointituen kokonaismäärän laskeminen kahdeksasosaan (120 M€:sta 15 M€:oon koko maassa) tarkoittaa käytännössä valtion tukeman opiskelija-asumisen uudisrakentamisen ja asuntojen peruskorjaamisen lähes alasajoa. Myös Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus Aran toimintojen siirtäminen ympäristöministeriöön ja viraston lakkauttaminen vuonna 2025 sekä valtion budjettitalouden ulkopuolisen Valtion asuntorahaston (VAR) varojen näköpiirissä ollut ehtyminen pitkällä aikavälillä, arviolta 2030-luvulla, ja VARin sulauttaminen valtion talousarvioon vuoden 2026 alusta viittaavat koko 75-vuotiaan ara-järjestelmän historiallisen voimakkaaseen muutokseen.

Säätiö luopui alkuvuonna kaupungin vuokratontilla olleesta Ironside-nimisestä kohteesta, jossa oli huomattavia mm. talotekniikkaan ja julkisivuihin liittyviä peruskorjaustarpeita. Kohteen sijainti Ilpoissa ei ollut opiskelija-asumiselle optimaalinen.

Ylioppilaskylän itäpuolen kaavoituksen esiselvitys valmistui ja kaavahanke otettiin huhtikuussa Turun kaupungin kaavoitusohjelmaan.

Säätiö suunnittelee Ylioppilaskylän länsipuolen talotekniikkaan liittyvää vaiheittaista peruskorjausta.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Korkea käyttöaste

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Käyttöaste, % *	96,6	97,4	97,0	97,4	97,7

Selitys poikkeamista:

* Toiminnallinen käyttöaste.

Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen tavoitellulle tasolle

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Liikevaihto, 1 000 euroa	29 174	30 652	29 881	15 168	29 923
Liikevoitto, 1 000 euroa	3 013	1 538	1 597*	1 310	904*

Selitys poikkeamista:

* Loppuvuodesta 2023 arvioitiin, että Ironside-kohteeseen tulisi kohdistumaan ylimääräinen yhden miljoonan euron kustannus, joka Ironsiden tultua myydyksi päätettiin käyttää muihin kiinteistöjen korjaustarpeisiin.

Tavoite: Opiskelija-asumisen riittävyyden varmistaminen

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Asukaspaikkojen määrä, kpl	7 190	7 157	7 020	7 024	7 024
Asukaspaikkojen määrä suhteessa kaupungissa olevien opiskelijoiden määrään, %	20,5	21	21	20	20

Selitys poikkeamista:

Säätiö luopui 30.1.2024 Ironside-kohteesta (133 asukaspaikkaa)

Ilmastotavoitteet

Yhteisö pyrkii toteuttamaan Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä.

Tavoite: Yhteisö pyrkii kehittämään liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaliksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
		Kyllä	Kyllä*	Kyllä*	Kyllä**

Selitys poikkeamista:

*Säätiö on järjestänyt asukkaille yhteiskäyttöautoja. Ylioppilaskylän alueella on Fölläriasema. Henkilöstöllä on käytössään yhteiskäyttöauto ja -polkupyöriä työasioiden hoitamiseen.

** Vanha huoltoauto vaihdetaan täyssähköpakettiautoksi vuonna 2024.

** Turun kaupunki uudisti säätiön myötävaikutuksella Ylioppilastalojen edustaa mm. lisäämällä pyöräpysäköintipaikkoja ja muutti Inspektorinkadun pyöräilyä suosivaksi Kylätieksi.

Tavoite: Yhteisö pyrkii osallistumaan investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön ja toteuttamaan Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Kiinteistöjen korjauksissa tehdään energialueen parannuksia*		Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Hiilijalanjälki, t CO ₂ -ekv		2 963	2 874	1 546	3 092**

Selitys poikkeamista:

* Kiinteistöjen korjaukset parantavat pääosin kiinteistöjen energiatehokkuutta.

Mm. aurinkopaneelien asennuksia, kylpyhuoneiden ja keittiöiden uusimisia ja vesikattokorjauksia.

**Kiinteistöjen kaukolämmön kulutus on kasvanut verrattuna vuoteen 2023. Tämä kulutuksen kasvu näkyy vuoden 2024 hiilijalanjälki lukujen toteumassa sekä loppuvuoden ennustetuissa luvuissa nostaten niitä verrattuna vuoteen 2023.

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö pyrkii yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa kehittämään mahdollisuuksiensa mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, luontotavoitteita ja kiertotaloustavoitteita.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Tehdyt toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta

Säätiö muuttaa asuntokohteidensa yhteydessä olevia nurmialueita niityiksi. Tarkoituksena on tukea luonnon monimuotoisuutta ja tarjota elinympäristöjä pölyttäjille.

Autolatauspaikkojen lisääminen, täyssähköauton hankinta, pyöräilyn edistäminen, Ylioppilaskylän itäpuolen kaavakehitystyö ja länsipuolen taloteknisen peruskorjauksen suunnittelu, joissa otetaan huomioon luonto- ja kiertotaloustavoitteita.

TYS mahdollistaa jätteiden lajittelun kaikissa Ylioppilaskylän länsipuolen yhteiskeittiöissä. Tällä hetkellä jätteiden lajittelu on mahdollista noin 20 yhteiskeittiössä ja vuoden loppuun mennessä lajittelu on tarkoitus toteuttaa kaikissa yhteiskeittiöissä, joita on yhteensä noin 75 kpl.

TVT Asunnot Oy -konserni

Toimitusjohtaja: Teppo Forss

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Yhtiön taloudellista tulosta voidaan pitää kohtuullisena, kun huomioidaan toimintaympäristössä tapahtuneet ja tapahtuvat muutokset. Taloudellista tulosta edesauttoi edelleen asuntojen korkea taloudellinen käyttöaste, vaikka vaihtuvuus on kasvanut merkittävästi ja se osaltaan on alentanut käyttöastetta. Vaihtuvuutta on kasvattanut asuntojen tyhjentäminen peruskorjaukseen tai purka-vaan uudisrakentamiseen, yleisesti suurempi vuokra-asuntotarjonta ja muutokset sosiaaliturvaan kuten asumistukeen. Meneillään olevien muutosten vaikutuksia on vaikea ennustaa. Valmistuneissa uudiskohteissa on luonnostaan korkeampi vaihtuvuus. Jatkossa uskomme vaihtuvuuden edelleen kasvavan ja käyttöasteen asettuvan aikaisempaa alemmalle tasolle. Pääoman tuottoluvut ovat alle tavoitetason ja niitä tulee tarkastella talouden suunnittelussa ja tehdä mahdollisia toimia.

Asukkailta perittäviin vuokriin tehtiin yhtiötasolla keskimäärin 6,5 % tarkistus. Asukkailta on tullut negatiivista palautetta vuokratarkistuksista. Lisäksi henkilökunnallemme on välittynyt kotitalouksien kokema huoli sosiaaliturvan kuten asumistuen leikkauksien vaikutuksesta. Vuokratarkistus johtui asumisen kustannusten poikkeuksellisen suuresta ja pitkään jatkuneesta kasvusta, mikä nostaa kiinteistön ja asunnon käyttö-, hoito- ja pääomakustannuksia. Korkojen nousu välittyi yhtiön korkokuluihin, vaikka yhtiön lainakanta on hyvin suojattu.

Yhtiön vastaanottamien asuntohakemusten määrä pysyi korkealla tasolla, mikä osoittaa, että TVT:n tarjoamalle vuokra-asumiselle on kysyntää. Vaihtuvuus oli kuitenkin verrattain vähäistä asuntohakemuksiin nähden. Kun asuntoja ei ole saatavilla eikä erityisesti halutusta sijainnista, asunnonhakijoilta saadaan kitkerää palautetta. Kysyntä kohdistuu pääosin keskusta-alueelle laajassa mielessä.

Alkuvuoden aikana TVT Asunnoille valmistui 188 uutta vuokra-asuntoa. Vuoden loppuun mennessä uusia asuntoja valmistuu yhteensä 303. Kun huomioidaan muu asuntorakentaminen, yhtiön osuus Turun koko asuntokannasta on edelleen alle kaupunginvaltuuston asettaman sitovan tavoitetason.

Yhtiö luopui alkuvuoden aikana myymällä neljästä asunnoista. Kun kysyntä on ollut suurta ja uudistuotanto siihen nähden vähäistä, yhtiö ei ole pystynyt luopumaan asunnoista, jotka sopivat huonosti kohtuuhintaiseen vuokratyöhön tai joiden ylläpito- ja korjauskustannukset ovat korkeita.

Rakentamisen suhdanne on hyvä ARA-tuotannolle. Uudisrakennushankkeille MAL-alueilla tarjolla ollut käynnistysavustus poistui käytöstä vuoden alussa. Samalla uusien korkotukilainojen omavastuukorko nousi 2,3 %:iin. Korkotukilainavaltuutta on kasvatettu vuosille 2024 ja 2025, mutta vuosina 2026 ja 2027 se on laskemassa. Erityisryhmien investointiavustukset leikataan nykyisestä noin 120 miljoonan tasosta noin 15 miljoonaan euroon. Uusia erityisryhmien investointiavustuksia ei nyt myönnetä. Tämä hankaloittaa tai jopa estää yhtiön mahdollisuuden toteuttaa ikääntyvälle väestölle välimuotoista asumista.

Uuden vuokra-asuntotuotannon käynnistäminen tavoiteltavissa määrin on aikaisempina vuosina ollut vaikeaa pääosin tonttien puutteen vuoksi. Tällä hetkellä rakentamiskelpoisia tontteja näyttäisi olevan käytettävissä ainakin vuoden 2024 tarpeisiin. Kehittämistyötä pitää jatkaa määrätietoisesti, jotta tontteja on jatkossakin. Jatkossa merkittävimäksi kehittämiskohteeksi muodostuu rakennuspaikkojen taloudellinen rakentamiskelpoisuus.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Yhtiö tulouttaa Turun kaupungille vuosittain lainasopimusten mukaisen korkotuoton

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Turun kaupungille pääomalainasta maksettava korko, 1 000 euroa	1 136	1 136	1 138	569	1138
Turun kaupungille muista lainoista maksettava korko, 1 000 euroa	3 545	5 381	4 383	2 793	5250

Selitys poikkeamista: Talousarvio 2024 perustuu vanhaan lainakantaan. Ero johtuu korkotason noususta sekä uusien lainojen nostoista ja niiden aiempaa korkeammasta korkotasosta.

Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen toivotulle tasolle

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Liikevaihto, 1 000 euroa	91 936	99 887	96 000	53 040	107 000
Liikevoitto, 1 000 euroa	13 200	12 915	20 000	9 942	20 000

Selitys poikkeamista: Talousarvio 2024 on annettu tasaisen kasvun mukaan arviona, ilman vielä epävarmojen uudiskohteiden ja vuokratarkistusten vaikutusta.

Tavoite: Asuntojen käyttöaste pidetään hyvänä

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Käyttöaste, %	99	99	98	98	98

Selitys poikkeamista:

Tavoite: Yhtiön sosiaalisten tavoitteiden täyttyminen

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Yhtiön hallinnassa olevien asuntojen määrä/asuntojen määrä kaupungissa, % (emoyhtiö)	9,9	9,8	10,5	9,9	10
Uudistuotanto, kpl	490	340	400	188	303
Luopuminen, kpl	91	123	50	4	6
Erityisryhmien asuntosopimukset/ yhtiön hallinnassa oleva asuntokanta, % (emoyhtiö)	4,7	4,2	4,5	4,1	4,1

Selitys poikkeamista:

Tavoite: Yhteisö edistää toiminnallaan segregaaation purkua.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Yhtiölle rakennettavaksi luovutettavien tonttien rakennusoikeudesta vähintään puolet (kem2) sijaitsee sellaisissa kaupunginosissa, joissa yhtiön osuus olemassa olevista asunnoista on korkeintaan 10 %			>50 %	0 %	0 %

Selitys poikkeamista: Kaupunki on luovuttanut yhtiölle yhden tontin alueelta, jossa yhtiön osuus olemassa olevasta asuntokannasta on yli 10 %.

Ilmastotavoitteet**Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä.****Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaliksi jo vuoteen 2025 mennessä.**

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Yhteiskäyttöautoja pilotointihankkeissa	1	1	2	2	2

Selitys poikkeamista:

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteutuen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Yhtiön öljylämmitteisten asuintalo-kohteiden määrä	1	1	1	1	0
Normeerattu lämmönkulutus, % (muutos vuoteen 2015 verrattuna)	-16,6	-21,5	-17,0	-22,5	-22,5

Selitys poikkeamista:

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosisikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Tehdyt toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta

Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy

Toimitusjohtaja: Maria Aspala

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Viime vuosina kasvanut asumisoikeusasuntojen kysyntä on pysynyt alkuvuonna korkealla tasolla. Epävarmuus yleisestä taloudellisesta tilanteesta ja kuluttajien epävarmuus oman talouden ja työllisyyden suhteen ohjaa kysyntää asumisoikeuden piiriin. Ikääntyvä väestö siirtyy palveluiden läheisyyteen ja asumisoikeusasunnot tarjoavat kohtuuhintaisen sekä turvaton vaihtoehdon esteetöntä ja uudehkoa kotia etsiville.

Inflaatio on taittunut ylläpito-, rakennus- ja korjauskustannusten osalta ja kustannukset toteutuvat talousarvion mukaisina kuluneelta puolelta vuodelta. Syksyllä voimaantuleva arvonlisäverokannan nosto lisää asumisen kustannuksia.

Suomen hallitus myönsi lisärahoitusta uusille asumisoikeuskohteille vuodelle 2024 niille hankkeille, joiden varaushakemukset oli jätetty Araan ennen 31.12.2023. Vaso on saanut vuonna 2024 lainavarauspäätöksen seitsemään hankkeeseen, joista kaksi on saanut rakentamisen aloitusluvan eli osapäätöksen. Molemmat osapäätöksen saaneet hankkeet sijaitsevat Turun Herttuankulmassa.

Vason toimintaympäristö on edelleen vahvassa murroksessa, koska Suomen hallitus on ilmoittanut uusien asumisoikeusasuntojen rahoituksen päättymisestä vuonna 2025. Asumisoikeusasumisen tarpeellisuus Suomen asumisen kentässä on kuitenkin tunnustettu alan toimijoiden, viranomaisten ja kaupunkien taholta ja Suomen hallitus on käynnistänyt useita selvitystyöryhmiä asumisoikeuden lopettamisen vaikutusten selvittämiseksi sekä uuden välimuotoisen asumisen kehittämiseksi.

Vaso arvioi seitsemän lainavaruksen saaneiden uudiskohteiden toteutumisen suunnitellussa rakentamisen aikataulussa ja investointien pysyvän Vasolle poikkeuksellisen korkealla tasolla vuodet 2025-2026.

Perusparannusinvestointisuunnitelman toteuttamista jatkettu pitkän ajan perusparannussuunnitelman mukaisesti.

Vason taloudellisen kehityksen ennakoidaan jatkuvan vakaana vuonna 2024.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Korkea käyttöaste

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Käyttöaste kpl, %	99	99	99	99	99

Selitys poikkeamista:

Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen toivotulle tasolle

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Liikevaihto, 1 000 euroa, ASO-rakentaminen jatkuu	26 025	27 050	28 562	14 358	28 600
Liikevaihto, 1 000 euroa, ASO-rakentaminen ei jatku	26 025	27 050	28 562	---	---
Liikevoitto, 1 000 euroa, ASO-rakentaminen jatkuu	3 332	3 490	4 300	2 689	4 400
Liikevoitto, 1 000 euroa, ASO-rakentaminen ei jatku	3 332	3 490	4 300	---	---

Selitys poikkeamista:

Tavoite: Asumisoikeusasuntojen riittävyys

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Yhtiön hallinnassa olevien asuntojen määrä, kpl, ASO-rakentaminen jatkuu	2 850	2 974	3 010	2 974	2 974
Yhtiön hallinnassa olevien asuntojen määrä, kpl, ASO-rakentaminen ei jatku	2 850	2 974	3 010	---	---

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Yhtiön hallinnassa olevien asuntojen määrä suhteessa toiminta-alueella olevien ASO-asuntojen kokonaismäärään, %	66	66	68,0	66	66

Selitys poikkeamista:

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä.

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaliksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Sähkö- ja hybridautojen latauspisteet, kpl		813	1 049	813	939

Selitys poikkeamista:

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Öljylämmityskohteiden lukumäärä		5	3	5	5

Selitys poikkeamista:

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Tehdyt toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta
<p>Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy rakennuttaa uudet kiinteistöt A-energia luokkaan ja hankkii sähkönsä ja kaukolämpönsä hiilidioksidi neutraalina.</p> <p>Vaso on asentanut ja asentaa tulevaisuudessa kiinteistöihin energiatehokkuutta lisääviä hallintajärjestelmiä. Vason kiinteistöissä on noin kolmasosassa kiinteistöjen lämmityksen hallintaa parantavia ja energiatehokkuutta lisääviä hallintajärjestelmiä. Vason kiinteistöissä neljässä on aurinkopaneelit ja n. 80 %:ssa Vason kiinteistöissä on käytössä olevat vesimittarit. Suunnitelma fossiilisten polttoaineiden lämmityskäytöstä luopumiseksi on tehty Vason kiinteistöissä.</p>

Visit Turku Archipelago Oy

Toimitusjohtaja: Kristiina Kukkohovi

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilanteesta 30.6.2024 sekä arvio vuoden 2024 ennusteesta

Yhtiön toinen toimintavuosi on käynnistynyt ja edistyy suunnitelmiamme mukaisesti. Vuoden 2023 aikana luotiin edellytykset yhtiön operatiiviselle toiminnalle. Yhtiön ensimmäisen vaiheen strategia "Muutos, jota tavoittelemme" tavoitteiden määritettiin.

Vuosi 2023 alueemme matkailu kasvoi sekä yöpymisten että matkailutulon osalta ennätyskseen. Fokusoimme vahvasti markkinointi- ja myyntitoimintaamme ympärivuotisen kasvun edistämiseen eri segmenteissä. Alkuvuoden 2024 aikana matkailu alueellamme on edelleen kasvanut. Kansainvälisten matkailijoiden yöpymiset ovat H1 aikana kasvaneet ilahduttavasti + 9%. Olemme saaneet alueen palveluita tuotantoon usealle kansainväliselle matkanjärjestäjälle vaikka tämä on edelleen suhteellisen pientä liiketoimintaa. Merkittävän kasvun saavuttamiseksi lähivuosina, tarvitaan alueellemme kipeästi uusia matkailutoimijoita ja investointeja. Tätä työtä lähdemme edistämään järjestelmällisesti loppuvuoden 2024 aikana. Investointirintamalla kuuluu kuitenkin jo pitkän ajan jälkeen positiivisia uutisia. Alkuvuoden 2024 aikana Turkuun avattiin kaksi uutta hotellia (BobW ja Neon). Myös Strawberry (Nordic Choice) julkisti avaavansa Turussa kongressi/tahtumahotellin Ratapihan alueelle. Naantalissa on käynnissä taustatyö kahden hotellihanketta odottaen. Nämä kaikki mahdollistavat yhdessä alueemme ympärivuotisen vetovoiman kehittymisen matkailun näkökulmasta.

Lentoliikenteen/saavutettavuuden osalta olemme yhteistyöllä onnistuneet kasvattamaan sekä SAS:n että Air Balticin ympärivuotista liikennöintiä Turusta. Molemmat yhtiöt ovat kasvattaneet reittiensä kapasiteettia ja lentojen täyttöasteet ovat 2024 aikana nousseet hyvälle tasolle. Wizz Airin kanssa pitkäaikainen strateginen yhteistyö on lähes mahdotonta. Turun lentokentän matkustajamäärät nousivat 2023 yli Tampereen kentän ja sama trendi jatkuu alkuvuonna 2024. Työskennelemme tiiviisti Finavian kanssa uusien yhteyksien saamiseksi ja business caset Turun reittiliikenteessä on esitelty kolmelle varteenotettavalle yhtiölle. Suomen lentoliikenne ei ole palautunut pandemian jälkeen kuten muualla Euroopassa. Tämä luo lentoliikenteen kehittämislle omat lisähaasteensa.

VTA:n projektitavoitteet ovat myös toteumassa suunnitelmiamme mukaisesti. Lanseeraamme uuden tekoälypohjaisen destinaatioverkkosivuston loppuvuodesta 2024 - ensimmäisenä kotimaisista destinaatioista. Alueellinen matkailu brändimme "Saaristo" nousi Cannes Lions-kilpailussa short listalle kesäkuussa. Cannes Lions on maailman suurimpia luovan/markkinointialan kilpailuja. Suomalaisia matkailubrändeja ei yleensä ole vastaavissa foorumeissa noteerattu. Keväällä 2024 avasimme matkailuelämysten verkkokaupan Book Turku&Archipelagon strategisen kumppanimme kanssa. Kongressi- ja Business Events myynnin kampanjat lanseerataan alkusyksystä. Käynnistämme loppuvuoden aikana myös kolmivuotisen projektin Ruotsin markkinalla lisätäksemme matkailua alueellemme. Turun matkailubrändi tuoreutetaan loppusyksyn aikana hyvässä "synkronissa" Turun kokonaisvaltaisen brändityön kanssa. Alueellista matkailua edistetään myös oman "Shape Up"- ohjelman kautta. Ohjelman lanseerattiin alkuvuodesta ja mukana on 18 matkailuyritystä. Haluamme kasvattaa toimijoiden kyvykkyyttä kansainväliselle markkinalle.

Olemme vahvasti vauhdissa ja mitattavia tuloksiakin syntyy.

Talouden näkökulmasta seuraamme tiiviisti sekä kassavirtaa että kvartaaliennusteita. Perustoimintamme kustannustaso on löytymässä 2024 aikana viimeisten suurempien muutosten kautta (IT-palveluiden muutos) ja talouden kokonaisjohtaminen on verrattain selkeää. Tiedolla johtaminen ja data on tuotu toimintamme ytimeen vahvasti.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Matkailun pitkäaikaiset vaikutukset alueella (välitön matkailutulo ja kokonaisvaikutukset)

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Matkailutulo (Välitön/Kokonaisvaikutus)	370/545 miljoonaa	381/ 561 miljoonaa	+3 %	n/a	+3 %
Lentoliikenteen matkustajamäärät	137 000	233000	250000	120000	240000
Yksityiset Matkailuinvestoinnit alueella	n/a	n/a	Mittaristo ja VTA rooli määritetään		Mittaristo ja VTA rooli määritetään
Liikevaihdon määrä, 1 000 euroa	0	3 008	3 009	3 040	3 075

Matkailun pitkäaikaisia vaikutuksia mitataan lähtökohtaisesti vuositason tasolla. Ylätason tavoitteiden osalta VTA toimii laajassa ekosysteemissä katalysaattorina. Investointien osalta, olemme määrittämässä alueellista roolia loppuvuoden 2024 aikana – samalla asetamme alueellisen tavoitteen investointien houkutteluun. Lentoliikenteen osalta, WIZZ Air lopetti Turku-Rooma lennot suunniteltua aikaisemmin konepulan vuoksi – ennustamme näin lentoliikenteen matkustajamäärien jäävän alustavasti tavoitteesta.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisunsa ja/tai b) työmaansa hiilineutraaleiksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 30.6.2024	Ennuste 31.12.2024
Oman toiminnan periaatteiden määrittäminen		Ekokompassi	Ekokompassi	Ekokompassi prosessi käynnissä	Ekokompassi suoritettu.
Yritysverkostoon vaikuttaminen (esim. STF sertifikaatti/määrät alueella/Visit Finland)	n/a	STF sertifikaatit: 19 kpl	22 STF merkkiä/15 prosessissa	22	22/19 prosessissa

Selitys poikkeamista:

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouden siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosisikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Tehdyt toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta
<p>VTAn rooli ilmastotavoitteiden osalta jakautuu kahteen osa-alueeseen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yhtiön oma toiminta <ul style="list-style-type: none"> ○ Yhtiön oman toiminnan ohjaaminen Ekokompassi-sertifikaatin kautta. Suoritamme/Työstämme Ekokompassi-ohjelman loppuun 2024 aikana. ○ Ekokompassin lisäksi tarkennamme luonto- ja kiertotaloustavoitteet 2025 vuoden alkuun osana sisäistä projektia. ○ Järjestimme 7.8. yhteistyössä Saaristo Siistiksi ry:n kanssa siivouspäivän. Koko henkilöstömme osallistui tempaukseen. Jatkamme näitä - haastaen mukaan muita matkailutoimijoita jatkossakin.

- Yhtiön edistämä koko matkailutoimialan kestävyystyö Visit Finland Sustainable Travel Finland ohjelman kautta.
  - VTA on sitoutunut vahvasti STF-ohjelman jalkauttamiseen koko VTA-toiminta-alueella. Ohjelman kautta viemme laajasti koko matkailutoimialan kestävyysosaamista, ajattelua ja toimenpiteitä eteenpäin.
  - VTA asetti tavoitteekseen ns. Destinaatio STF-merkin saavuttamisen 2026 mennessä. Olemme kuitenkin saaneet edistettyä ohjelmaa siten, että haemme destinaatiomerkkiä jo 2024 vuoden aikana. Tulemme 2025 lanseeraamassamme kumppanuusmallissa huomioimaan kestävän matkailun/STF-ohjelman suorittaneet ja prosessissa olevat yritykset.